

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXV Kaina 25 c. SEŠTADIENIS — SATURDAY, SAUSIS — JANUARY 24, 1981 Nr. 20

Streikai Lenkijoje

Lenkų unijos didina reikalavimus

Varšuva. — Lenkijos darbininkų unijos 14 centro prezidentų narių su Walesa priešaky ketvirtadienį iki nakties derėjosi su vyriausybės atstovais, kuriems vadovavo vicepremjeras Aleksander Kopec, nes vicepremjeras Jagielskis susirgo. Apie 800 įmonių visoje Lenkijoje keturioms valandoms nutraukė darbą. Prie Bydgoszcz miesto sustiprinti policijos būriai sustabdė ūkininkų grupę, kuri traktoriais važiuo į mištas ir grasino sustabdyti judėjimą, kol valdžia patvirtins ūkininkų profesines sąjungas. Penktadienį Varšuvoje keturioms valandoms buvo sustabdytas visas judėjimas, o taip pat Gdanske.

na Ludu" straipsnyje, kad darbo savaitės sutrumpinimas iki dviejų darbo šėštadienių per mėnesį atneš valstybei 6 bil. dol. nuostolių. Praktiškai tai reikš 10,000 mažiau automobilių, 600 mažiau mašinų, 30,000 skalbimo mašinų mažiau. Jei visi šėštadieniai būtų laisvi, nuostoliai kraštui būtų nepakeliami.

Unijos skyriai reikalauja didesnių atlyginimų, geresnių darbo sąlygų, reikalaujama daugiau vietos valdžios laikraščiuose unijos reikalams, kai kur reikalaujama paleisti politinius kalinius, pašalinti valdžios pareigūnus, sumažinti cenzūrą.

Lenkijos vyriausybė atsisakė pratęsti užsienio korespondentų vizas. Palietosi ir JAV televizijos stotys CBS, ABC bei "Time" žurnalas.

Buvęs prezidentas Carteris su žmona išėina iš kaimynų namo, nešdami maišą dovanų. Buvęs prezidentas žada Plains, Georgijoje raityti savo atsiminimus, dažnai vykty medžioti ir meškierioti.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing lankėsi Italijoje, tarėsi su vyriausybės nariais ir Vatikane aplankė popiežių Joną Paulių.

— Sovietų žinių agentūra skelbia, kad Amerikos - Irano santykiai nepagerės ir po įkaitų paleidimo. Amerika galėjo seniai išvaduoti įkaitus, jei būtų vykdžiusi legalius Irano reikalavimus, rašo "Tass". Šiuo metu žvalgybos agentai "plaua smegenis" amerikiečiams įkaitams, kad jie nepasakotų, kaip gražiai iraniečiai juos globojo, sako agentūra.

— Pirmą kartą istorijoje garšioji Prancūzų Akademija priėmė moterį rašytoją Marguerite Yourcenar. Sakoma, kad jos išrinkimas buvo sukilęs Akademijoje ginčų.

— Salvadorė sabotažo veiksmams nutraukė keliuose miestuose elektros srovę. Salvadorą jau pasiekė Amerikos lengvieji ginklai, skirti kariuomenei sustiprinti.

— Irano ambasadorius Kuwaite pareiškė spaudai, kad prasidėjus deryboms dėl karo pailgavimų, Iranas vėl gali prašyti Alžiro diplomatus pagalbos.

— Amerikos marino Robert Garwood teisme, kur jis kaltinamas kolaboravimu su komunistais, paaiškėjo, kad Vietnamė dar yra keli šimtai amerikiečių, kuriuos kaltinamasis mato.

— Jau keli ekonomistai pranašauja, kad naujoji Reagano vyriausybė turės apkarpyti socialinio draudimo pensijas ir kitus pataravimus.

— Seattle, Wash., įvyko Amerikos bitininkų konferencija. Vienas bičių žinovas pranašauja, kad Amerikon greit atkeliaus bištos žudikės, kurios gyvena Afrikoje, bet neseniai persikėlė į Pietų Ameriką ir jau pasiekė Panamą. Brazilijoje tos bištos nužudė daug žmonių, nuo jų igelimo žuvo daug galvijų.

— Italijoje sniego audros, smarkūs vėjai palietė žemės drebinimo nuterietas apylinkes. Kilo potvyniai, vėjai sudurskė daug palapinių ir laikinų pastogių, kuriose prisiglaudę nukentėję žmonės.

Šveicarai plečia prekybą su Iranu

Zeneva. — Šveicarijos vyriausybė paskelbė, kad šveicarai biznieriui dabar gali būti su prekių rėšius su Iranu, nes jis paleido kalintus diplomatus. Nors Šveicarija neprisidėjo, kaip neutrali valstybė, prie Vakarų paskelbtu Iranui ekonominių sankcijų, prekybą savaimė sumažėjo. Pirmą šveicarijos eksportai į Iraną siekė 203 mil. dol. Dabar laukiamas prekybos pėgėjimo.

Atėmė pilietybę

Moskva. — Sovietų valdžia paskelbė, jog rašytojui Lev Kopelevui, jo žmonai Raisai Orlovai ir rašytojui Vasily Aksionovui, aukščiausiojo sovietų prezidento nutarimu, atimamos sovietų pilietybės. Kopelevai buvo išleisti į Vakarų Vokietiją pernai, lapkričio 12. Jie žadėjo po metų grįžti atgal į tėvynę. Aksionovas su žmona Maja išvyko į Ameriką liepos 12. Pilietybę atimta tik jam, o jo žmona pareiškime neminima.

— Ispanijos vyriausybė paskelbė, kad amerikiečių ir arabai, sionistų priešai. Sovietų Sąjunga ir Libija turi bendrus tikslus, pasigyrė Kadafi.

Irano įkaitai ryt grįžta Amerikon

Smerkiamas brutalus iraniečių elgesys

Wiesbaden. — Buvę Irano įkaitai gavo algas už praėjusius mėnesius ir karo aviacijos bazės parduotuvėje per pusantros valandos išleido apie 15,000 dol. pirkdami rūbus, lagaminus. Daugelis diplomatų Irane buvo apipėsti ir paleisti "kaip stovai". Valstybės departamentas paskelbė, kad įkaitai grįž į Ameriką sekmadienį ir susitiks su šeimos nepaskelbtoje vietoje (korespondentai spėlioja, kad susitikimas įvyks West Point karo mokykloje).

Buvusių įkaitų tyrinėjimais parodė, kad kai kurie pergyvena "kaltės jausmą", kad jie kolaboravo su kalintojais, pildė jų išakymus. Jau nustatyta, kad kalintojai įkaitus skriaudė. Buvo laikotarpis, kada maistas buvo menkas ir jo buvo mažai. Kalinimo patalpos būdavo drėgnos, šaltos, mažos. Dažnai įkaitams būdavo užrašomos akys. Kai kurie buvo laikomi vienukėse ilgusius laikotarpius. Dažnai kaliniai būdavo prirakinami prie stalų, kėdžių, rankos būdavo surakintos ištiesimais savitėmis. Įkaitams būdavo perduodamas melagingos žinios, pasakojama apie šeimos narių ligas, mirimus. Būdavo suvalaikomi iš giminių ateina laišukai, ne vienas įkaitas būdavo mūšamas, gąsdinimas suvaidintomis "sušaudymo scenomis". Įkaitams buvo "plaukami smegenys" paskaitomis apie revoliuciją, iraniečių skriaudas.

Buvusios Carterio vyriausybės žiniomis, Iranas už įkaitų paleidimą gavo 2.88 bil. dol. savo Amerikoje laikomų pinigų. Iranas sutiko sumokėti bankams turėtas skolas. Atskiriems nukentėjusiuo išėjimams buvo padėta 1.42 bil. dol. Irano pinigų.

Vienas buvęs įkaitas — John Limbert per visą kalinimo laiką sugebėjo nuslėpti faktą, kad jis buvo vedęs iranietę Parvanę ir turi du vaikus, dukterį Mandaną, 11 metų ir sūnų Sherwin, 9 m., kurie visą kalinimo laiką gyveno Saudi Arabijoje.

Sunku suburti lenkų ūkininkus

Rzeszow. — Didžiausias Lenkijos ūkininkų profesinių sąjungų judėjimas vyksta pietinėje Lenkijoje, kur daugiau aktyvisti. Lenkai kalba, kad šiose srityse gyvena "neramūs žmonės". Tai buvusi Galicija, kur dažnai vykdavo sukilimai prieš tas žemes valdžiusią Austro — Vengrijos imperiją.

Ūkininkų unijų organizatoriai skundžiasi, kad ūkininkai yra nelinkę organizuotis, mėgsta būti nepriklausomi savarankiški. Tačiau jiems rūpi gauti daugiau valdžios dalinamų trąšų, daugiau mašinų. Būtų naudinga išsikovoti ir aukštesnes kainas už ūkio gaminius.

Unijų aktyvistai skuba iškovoti unijų registraciją žiemos metu, kai laukus dengia sniegas. Prasidėjus ūkio darbams, bus dar sunkiau šaukti susirinkimus, vėsi derybas su valdžios atstovais. Ūkininkai negali, kaip fabriku darbininkai, streikuoti, daugiausia, jie gali nušaudinti valdžią, tai produktų tiekimo sustabdymu. Tačiau ir šis suilymas sukelia priekaištų ūkininkų susirinkimuose. "Negi paliksim miestų vaikus be pieno", pasakė jaunas ūkininkas viename susirinkime.

kurie visą kalinimo laiką gyveno Saudi Arabijoje.

Buvęs viceprezidentas Walter Mondale ketvirtadienį aplankė prezidentą Reaganą ir papasakojė jam, ką girdėjęs apie įkaitų kankinimus, brutalumą. Sakoma, kad prezidentas labai supykęs dėl iraniečių elgesio. Vienas buvusių įkaitų Rosen pareiškė spaudai, kad iraniečiai — nusikaltėlių tauta, kriminalistai, laukiniai.

Prezidentas Reaganas gavo raštą iš buvusio prezidento Carterio, kuris prašo laikytis su Iranu padarytus sutarties, tačiau senato respublikonų vadovas sen. Baker paskelbė, jog senatas praves specialius tyrimus, kaip iš tiesų Irano elgesys su amerikiečiais. Viceprezidentas Bush pasakė, kad iraniečiai gali nesitikti už savo elgesį jokio Amerikos atlyginimo. Sakoma, kad prezidentas Reaganas svarsto, kaip geriausiai nubauti Iraną už brutalumą amerikiečių atžvilgiu.

Teherane ir kalinimus atsiliepi darybų dalyvis Nabavi. Jis pasakė, kad buvę įkaitai meluoja, jie esą nedėkingi tipai.

Buvęs JAV ambasadorius Iranu Sulivan pareiškė spaudai, jog jis išpėjo Carterio vyriausybę, kad Teherane iraniečiai gali pulti am basadą, jei Amerikon bus leista atvažiuoti buvusiam Irano šachui. Sulivano nuomone, vyriausybė galėjo laiku likviduoti savo ambasadą Iranu, neištatyti tarnautojų ir pavojų.

Panašiai kalbėjo ir diplomatas Mark Ilijek, kuris šiuo metu tar naują Hong Konge. Ambasados puolimc metu jis pabėgo su penkiais kitais amerikiečiais į Kanados ambasadą ir padirbtais dokumentais buvo parvežtas namo. Iki šiol jis tylėjo, bet, amerikiečiams iš Teherano sugrįžus, paaiškino spaudai, kad Washing tonas buvo pakartotinau įspėtas, kad iraniečiai puls ambasadą, jei šachas bus įleistas į Ameriką. Nežiūrint Teherano ambasados įspėjimų ir valstybės departamentoto cksperų nuomonės, šachas "humanitariniais motyvais" buvo įleistas ir po to prasidėjo visa krizė. Ilijek mano, kad kongresas turėtų visą šią istoriją patyrinėti, kad ji nepasikartotų kitoje pasaulio vietoje.

Waldheimas smerkia Irano elgesį

New Yorkas. — Jungtinių Tautų sekretorius Kurt Waldheim viešai pasmerkė Iraną už amerikiečiams diplomatams parodytą brutalumą. Jis esąs labai sujaudintas ir pasipiktinęs tokiu visais tarptautines tradicijas laužančiu elgesiu. Kartu Waldheimas paneigė televizijoje pasirodžiusias žinias, kad jis savo "tarpininkavimu" Teherane tik apsunkeio įkaitų išvadavimą.

KALENDORIUS

Sausio 24 d.: Pranciškus, Teorogita, Rainys, Gaivilė.
Sausio 25 d.: Ananijas, Agapė, Viltenis, Ziedė.
Sausio 26 d.: Timotiejus, Paulė, Rimantas, Singa.
Saulė teka 7:11, leidžiasi 4:54.
ORAS
Saulėta, temperatūra diena 40 1., naktį 25 l.

KATALIKAI PASAULYJE

Perdavė linkėjimus

Popiežių Joną Paulių II-ąjį prieš Kalėdas aplankė Romoje gyvenantys kardinolai ir vyskupai, kurie pasveikino Šventąjį Tėvą su besiantinančiomis Kalėdų šventėmis. Audiencijoje, tarp kitų, dalyvavo taip pat Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys, kuris turėjo progos asmeniškai susitikti su Šventuoju Tėvu ir visų lietuvių — tiek tėvyneje, tiek užsienyje gyvenančiųjų vardu — jam pareiškė nuosirdžiausius Kalėdų ir Naujųjų metų sveikinimus. Šventasis Tėvas, dėkodamas, iš savo pusės, per vyskupą Antaną Deksnį perdavė visiems lietuviams savo geriausius linkėjimus ir palaiminimą.

Diplomatinė veikla

Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli, susitikime su Vatikane akredituotais diplomatinio korpuso nariais, išskėlė nepamainomą diplomatinės veiklos svarbą žmonijos tarnyboje. Kaip tik dėl to Apaštalią Sostas teikia labai didelę reikšmę diplomatiniam santykiams, per kuriuos Bažnyčia turi galimybę užmegzti ir palaikyti atvirą ir nuosirdų dialogą su viso pasaulio valstybėmis ir tautomis. Šio dialogo esminis uždavinys yra — bendromis pastangomis rūpintis pasaulio tautų šeimos laime, gerove ir pažanga. Yra natūralu, pažymėjo kardinolas, jog Apaštalią Sostui pirmoje eilėje rūpi diplomatinės veiklos moralinis aspektas. Savo moraline akcija Apaštalią Sostas siekia patarnauti gyvybiniam tautų interesam — tai yra — stiprinti pasaulinę taiką, kovoti prieš alkį, ligas, prieš ūkinį atsilikimą, ugdyti tarptautinį solidarumą neturtingųjų kraštų atžvilgiu.

Smurtas Salvadore

Kanados vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Mao Neil dviejose telegramose — Kanados ministru pirmininkui Trudeau ir naujai išrinktąjam Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentui Reaganui — kviečia juos susirūpinti žmogaus teisių apsaugojimu El Salvadore respublikoje, Centro Amerikoje. Arkivyskupas telegramoje ypatingu būdu iškelia El Salvadore dažnėjančius smurto veiksmus prieš krašto katalikų Bažnyčią. Gruodžio mėnesio pradžioje, kaip žinoma, teroristai čia žiauriai nužudė keturias amerikietiškas misionieres, jų tarpe lietuvių kilmės seserį vienuolę Dorotėja Kazlauskaitę iš Clevelando.

Eucharistinis kongresas

Tarptautiniame Eucharistiniame Kongrese, kuris įvyks liepos 16 - 23 dienomis Lourde, Belgijai atstovaus 3 tūkstančiai tikinčiųjų, kurių tarpe bus 500 jaunimo. Maldininkų skaičius Kongrese turėjo būti apribtas, siekiant užtikrinti reikiamas vietas visų pasaulio kraštų ir kontinentų religinių bendruomenių atstovams. Jaunimui yra iš viso paskirta 12 tūkstančių vietų. Kongresas vyks tema: "Jėzus Kristus — sulaužyta duona naujam pasauliui". Šiais metais sueina lygiai šimtmetis nuo pirmojo Tarptautinio Eucharistinio Kongreso Lilio mieste.

Katalikai Anglijoje

Anglijoje ir Valijoje pastoviai pradėjo augti dvasiniai pašaukimai. Seminaristų skaičius šiais metais padidėjo 12 procentų. Ju dabar iš viso yra 536. Bendras katalikų skaičius Anglijoje ir Valijoje praėjusiais metais padidėjo 80-čia tūkstančių, pasiekdamas keturis milijonus tris šimtus tūkstančių. Tikinčiuosius dvasiniai aptarnauja apie 7 tūkstančiai kunigų.

Nauji vyskupai

Sausio 6 vakare Popiežius Jonas Paulius II-sis, šventų Mišių metu Sv. Petro bazilikoje, — asmeniškai suteikė vyskupystės šventimus vienuolikai naujų vyskupų. Popiežiaus konsekrutuotų vyskupų tarpe septyni yra italai, vienas iš Brazilijos, vienas iš Nigerijos, vienas iš Indonezijos ir vienas iš Argentinos.

Japonų ambasadorius

Naujasis Japonijos ambasadorius prie Apaštalių Sosto, iteikdamas šventąjam Tėvui savo skiriamuosius raštus, pažymėjo, kad japonų vyriausybė ir tauta didžiai vertina katalikų Bažnyčios nenuilstamas pastangas pasaulinės taikos ir broliškos tautų santarvės labui, drauge rūpinantis apsaugoti žmogaus dvasines ir medžiagines vertybes. Popiežius Jonas Paulius II-sis, atsakydamas, pakartojo, jog pasaulinė taikos ir pagarbos žmogui ugdymą Bažnyčia laiko savo asmeinine misija. Jonas Paulius II-sis taip pat prisiminė savo būsimąją kelionę į Japoniją, kuri suteiks jam progą susitikti su japonų tauta ir nedidele, bet dvasiniai turtinga vietos katalikų bendruomene.

— Prezidentas Reaganas posėdžiavo su kongreso vadais, svarstė biudžeto, valdžios išlaidų sumažinimo klausimus.

Amerikos parama buvusiems įkaitams

Washingtonas. — Šalia didelio spaudos, televizijos dėmesio, geltonų kaspinių ir kitų simbolinių pagarbos ženklų, amerikiečius įkaitus pasitikti ir praktiški valstybės patarnavimai. Specialus įstatymas, Kongrese priimtas praėjusių rudeni, numato, kad įkaitams nereikės mokėti pajamų mokesčių už algas, kurias gaus už Irane praleistą laiką. Panašius palengvinimus anksčiau liedavo buvusius karo belaisvius, tačiau ši karta daugumas įkaitų buvo civiliai. Buvęs prezidentas Carteris sudarė komisiją, kuri svarstys, ar nereikėtų sumokėti įkaitams specialią finansinę kompensaciją. Komisija turi paskelbti nutarimą per 90 dienų.

Tą pačią dieną Carteris paskelbė įsakymą, kuris draudžia buvusiems įkaitams traukti Irano vyriausybę į teismą, reikalaujant kompensacijų.

Vyriausybės sumokės visas gydymo išlaidas, jei buvusieji įkaitai susirgs, ar jų sveikata bus nukentėjusi dėl kalinimo. Panašiai vyriausybė sumokės ir įkaitų šeimų gydymo išlaidas, jei ligos bus rimamos su kalinimu. Vyriausybė apmokės švietimo išlaidas tiems buvusiems įkaitams, kurie ieškos naujų karjerų, norės pakeisti darbą. Panašias išlaidas apmokės ir šeimų nariams, kurie mokėsi įkaitų kalinimo metu. Jei šeimos pasidarė skolų per kalinimo laikotarpį, teismai duos specialias sąlygas sumokėti. Per kalinimo laiką įkaitų algos buvo dedamos į bankus ir nešė palūkanas.

Kongresmanas Frank Annunzio iš Chicago jau pasiūlė kongresui nukalti buvusiems įkaitams specialius aukso medalius.

— Australijos spaudos milijonierius Rupert Murdoch, daugelio laikraščių savininkas, nupirko britų "Times". Pirkimo sutartį turi patvirtinti laikraščio darbininkų unijos. Daugelis Murdoch leidžiamų laikraščių yra nerimti, primena "geltonąją spaudą". Bijoma, kad jis gali pakeisti ir "Times" dienraščio liniją.

S. Arabijos princas kalba apie karą

Beirutas. — Prieš 35 islamo valstybių galvų suvažiavimą, kuris įvyks sausio 25 Mekoje, Saudi Arabijos laikraštis paskelbė sosto įpėdinio princą Fahdo straipsnį, kuris griežtai pasmerkia Izraelio "rasizmą", "aroganciją". Princas iš rudenį, numato, kad įkaitams nereikės mokėti pajamų mokesčių už algas, kurias gaus už Irane praleistą laiką. Panašius palengvinimus anksčiau liedavo buvusius karo belaisvius, tačiau ši karta daugumas įkaitų buvo civiliai. Buvęs prezidentas Carteris sudarė komisiją, kuri svarstys, ar nereikėtų sumokėti įkaitams specialią finansinę kompensaciją. Komisija turi paskelbti nutarimą per 90 dienų.

Atvyksta Pietų Korėjos prezidentas

Seoulas. — Pietų Korėjos vyriausybė labai apsidžiaugė, kad naujasis JAV prezidentas Reaganas pakvietė į Washingtoną prezidentą Chym Doo Hwan. Jis vyks į Washingtoną vasario 2 ir bus pirmas užsienio svečias, priimtas naujosios JAV vyriausybės. Korėjos prezidentas su žmona išvyks Amerikon sausio 28, aplankys Los Angeles ir New Yorką, prieš vykdamas į Washingtoną. Korėjoje reikšiamas pasitenkinimas nauju valstybės sekretoriumi Haiju, kuris senate pareiškė, jog Pietų Korėja yra svarbi sąjungininkė, atsakinga už Azijos taiką ir pastovumą.

Libija ir Čadas nebenori unijos

Beirutas. — Libijos diktatorius Kadafi ir Čado prezidentas Goukouni vėl tarėsi ir paskelbė, kad jie du neplanuoja abiejų valstybių politinės unijos, o tik "vienybę tarp abiejų liaudžių". Manoma, kad Libija susirūpino dėl Prancūzijos ir Afrikos valstybių priemonių sustabdyti Libijos brovimąsi į Afriką.

Libijos Kadafi pasakė kalbą Tripolio mitinge. Kalbėdamas apie Amerikos — Sovietų Sąjungos santykius, Kadafi pabrėžė, kad konflikto atveju, visi arabai eitų su sovietais, nes jie remia pa-

Is Ateitininku RUVENIMO

REDAGUOJA Jonas Zadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siūsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

VYSK. KAZIMIERAS PALTAROKAS IR ATEITININKAI A. MASONIS

(Pluoštelis atsiminimų)

Ateitininkų 70 metų gyvenimo sukaktuviniai metai jau eina prie galo. Minėjimuose buvo prisiminta pagrindiniai ateitininkų istorijos bruožai, organizacijos kūrėjų ir vadų nuopelnai bei visos organizacijos indėlis į krašto ir net lietuviškosios išsivijimo kultūrą tautiniu ir religiniu atžvilgiu. Kaip ir pridera, su pagarba buvo prisiminti organizacijos kūrėjas Pranas Dovydaitis, jos ideologas Stasys Šalkauskis, dinamiškasis jos vadas Kazys Pakstas. Be jų ši organizacija nebūtų atsistojusi ant kojų. Be jų įrašo ji nebūtų sulaukusi šios garbingos sukakties. Vieni ją kūrė, kiti palaikė, rodė kelius į idealą, įkvėpė drąsos ir tvirtumo už tuos idealus kovoti, išsilaikyti ir išstėti.

Tačiau nebūtų pakankamai pilnas ir tinkamas tų sukaktuvių šventimas nepaminėjus Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko nuopelnų ateitininkams. Jis buvo taip pat vienas iš tų didžiųjų, bet kažkodėl jo nuopelnai mūsų minėjimuose beveik nepaminėti. Čia, šio ateitininkų skryčiaus rėmuose, viso to nesuminėsi. Yra vilties, kad kun. J. Gasiūnas, buvęs vyskupo Paltaroko sekretorius, savo ruošimoje apie vyskupą monografijoje visus nuopelnus išskels ir jo asmenybę atitinkamai nušvies. Tuo tarpu man atėjo mintis tą susidariusią mūsų minėjimuose spragą užpildyti bent dalinai, pasinaudojant kun. J. Gasiūno iki šiol pateiktomis žiniomis ir savo asmeniniais patyrimu, kai 1932 m. pats buvau susitikęs su vyskupu Paltaroku Panevėžyje. Tas susitikimas dar ir dabar, po 48 metų, nėra išdiles iš mano atminties.

Kas buvo vyskupas Paltarokas ateitininkams

Apie tai labai gražiai ir suglaustai yra parašęs Lietuvių Enciklopedijoje jau minėtas kun. J. Gasiūnas. Jeigu kun. J. Gasiūnas, rašydamas enciklopedijai apie vyskupo gyvenimą ir veiklą, skyrė net 28 eilutes jo santykiams su ateitininkais nušviesti, kai paprastai enciklopedijoj rašoma tik apie esminius asmens bruožus, jo pagrindinę veiklą ir kai labai suglaustai, tai matyt, kad autorius vyskupo santykius su ateitininkais laikė vienais iš svarbiausių jo veiklos bruožų. Tas eilutes čia cituoju:

Indrė Ardytė ir Paulius Staniškis pertraukos metu. Nuotr. R. Musonytės

„1930 švietimo m-jai (tautininkų valdymo metu, mano paaišk.) uždarius mokslieivius ateitininkus, P. parodė nepalaužiamos energijos ginti jų teisėms. Šį žygį jis laikė neteisėtu ir darančiu didžiulią skriaudą Bažnyčiai ir lietuvių tautai. Prieš tai protestavo visi Lietuvos vyskupai, bet ypač išstvermingai priešinosi P. Neleidžiant ateitininkams susirinkti mokyklose, P. išakė kunigams atidaryti kelbonijas, zakristijas ir, reikalui esant, bažnyčias. Dėl ateitininkiško veikimo iš gimnazijų pašalintus mokinius globodavo, kad galėtų toliau mokytis kitose mokyklose. Dėl ateitininkų globojimo pašalintų kapelionų vietoje skyrė kitus nemažiau veiklius. Todėl jo vyskupijoje ateitininkai žymiai paaugo ir dvasiškai sustiprėjo. Dėlto teko ir pačiam P. nukentėti. Švietimo ministerija buvo sutikusi Panevėžio amatų m-lą perleisti klierikų seminarijai, bet nuvykusiam perimti kūrinius atstovui pastatė sąlygą, kad vyskupas būtų nuolaidesnis ateitininkų klausimui. P., gavęs tą žinią, pareiškė: „būčiau prastas ganytojas, jei vaikų sielas išmainyčiau ant negyvų plytų“, ir pradėjo rinkti aukas savo jėgomis klierikų seminariją pastatyti“. (L.E. XXI tomas, 435 p.)

Štai kuo vyskupas Paltarokas buvo ateitininkams, ir, kad aukščiau pacituoti žodžiai yra tiesa, teko ir man pačiam patirti asmeniškai.

Be vyskupo globos negalime apseiti

Kaip jau buvo minėta, mokslieiviams ateitininkams buvo uždrausta laisvai veikti net savo mokyklose, tai, pvz., sušaukti visos Lietuvos mokslievių at-kū konferenciją visai nepastebėtiems buvo beveik neįmanoma. 1932 m. pradžioje, (man esant Moksleivių at-kū centro valdybos pirmininku), viename valdybos posėdyje prof. Dovydaitis, kuris dažnai dalyvaudavo mūsų posėdžiuose, pasiūlė savo formulę, kaip tai įvykdyti, būtent: praveisti mokslievių at-kū konferenciją laive. Būdamas žurnalo „Kosmos“ ir „Ateities“ priedo „Gamtos draugas“ redaktorium, jis pasiūlė „Gamtos draugo“ vardui prisidengiant, išvykti mokslieiviams ateitininkams į ekskursiją Nemunu ir Kuršių marėmis į Klaipėdą, pakeliui aplankant Martyną Jankų, Nidą ir kitas žymesnes vietas.

Clevelando Maironio kuopos mokslieivai — Audrė Puškorūtė, Linas Vysnionis, Ilona Kuprevičūtė ir Vincas Staniškis vaidina tautiško kumo principą. Nuotr. A. Razgaitis.

ir tos ekskursijos metu praveisti konferencija. Kiek mums jauniems entuziastams šis planas iš pradžių patiko, taip jis, besvarstant detales ir jo įvykdymą, atrodė per daug fantastiškas, neįvykdomas. Svarbiausias buvo lėšų klausimas. Reikėjo specialiai pasamdyti laivą, kad galėtų tik vieni ateitininkai juo išplaukti. Svarstėme, kiek visa tai kainuotu, ypač kad bus ir tokių mokslievių, kurie iš tolimesnių vietų neturės už ką net į Kauno prielauką atvykti. Tačiau Dovydaitis nenusileido. Mat, jis jau turėjo planą ir kaip lėšas suteikti, ir laivui pasamdyti, ir neturintiems mokslieiviams kelionės išlaidas apmokėti.

Clevelando mokslieivai po susirinkimo vaišiniasi: Rima Apanavičiūtė, Vida Kašubaitė ir Vincas Staniškis. Nuotr. A. Razgaitis.

Jo planas buvo toks: girdi, Lietuvos vyskupai parėmė at-kus moraliai pasmerkdamai vyriausybės žygi, draudžiantį mokslieiviams at-kams laisvai veikti, tai jie galėtų šiame svarbiame reikale padėti mums pakelti ir finansinę naštą. Jis pasiūlė paruošti vyskupams jų beartėjančių vardinųjų progą gražiems sveikinimo adresus, nuvykti su jais pas vyskupus, juos pasveikinti, painformuoti apie padėties, apie planuojamą ekskursiją, jos tikslą ir taktiškai užsiminti apie finansinius sunkumus. Tai turėtų padaryti C. V-bos pirmininkas, o gal kada nors ir jis pats (Dovydaitis) galėsiąs pirminką į tokią kelionę palydėti. Matysime, anot jo, kaip tai pasiseks, o tada svarstysime reikalą toliau.

Planas buvo entuziastingai priimtas. Artėjo Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko vardinės. Meno mokyklą bėgaigias Viktoras Poliakovas-Palys paruošė gražų, menišką sveikinimo adresą, įrašė C. V-bos su prof. Dovydaičiu surinktą sveikinimo tekstą ir aš, jų visų „palaimintas“, kovo 3 d. su aukščiau minėta misija išvykau į Panevėžį.

Kazimierinėse pas vyskupą Paltaroką

Pernakvojęs pas dr. A. Damušio tėvus, kitą rytą, kovo 4 d., pasiėmęs savo sveikinimą, išėjau ieškoti vyskupo rezidencijos. Kiek atsimenu, ji beveik niekuo nesiskyrė nuo kitų aplinkinių pastatų. Viduje taip pat niekas nedarė ypatingo įspūdžio: viskas buvo

kuokiu, paprasta, tartum kokioje provincijos klebonijoje. Kas atkreipė mano dėmesį ir buvo nepaprasta — tai tikras knibždėlynas sveikintojų, ypač jaunimo, kurie visi čia jautėsi, kaip namie. Atslūgo ir mano nuotaika. Maniau, kad čia reikės laikytis atitinkamo ceremonialo; apie kurį nenusimaniau, nes pirmą kartą buvau atsidūręs vyskupo rezidencijoje.

Tuoju būvau įrikuotas ir sveikintojų eilė ir netrukus atsidūriau vyskupo svečių kambaryje. Nusilenkęs perskaičiau jam visą adresą tekstą. Vyskupas labai draugiškai ir nuoširdžiai pasisveikino, padėkojo už jam atvežtus C. V-bos sveikinimus ir

Kūčių vakarą būdavo daug romantių papročių. Mergaitės kišdavo ranką į prėskūčių dubenį ir ištrauktus skaičiuodavo. Jeigu pasitaikė pora, tai reikė, kad ras berniuką. Mergaitės užrašydavo berniukų vardus ant popieriukų ir suviniojusios dėdavo po pagalvę. Kalėdų rytą kurio vardą ištraukdavo, tas turėtų būti jos vyras. Mergaitės dar leisdavo žvakių vaškui nutikti į vandenį dubenį ir žiūrėdavo, koks pavidalas iš jo išėdavo. Kartais būdavo velniukas! Kūčių naktį būdavo ir kitų papročių. Šeima traukdavo šieno šiaudus iš po staltiesės, spėdami, kaip ilgai jie gyvens. Kiemo ilgiausias šiaudas, tas ilgiausiai gyvens.

Po Kūčių stalo nenukraustydavo. Palikdavo maisto vėlėms. Žmonės taip pat tikėjo, kad gyvuliai laukia gimusio Kristaus, kad jie vidurnaktį kalbasi kaip žmonės, o vanduo visame pasulyje pasidarų saldus. Vidurnaktį žmonės pėsti eidavo į Bernelių arba Piemenelių Mišias. Pirmi žodžiai bažnyčioje būdavo: „Ramybė, geros valios žmonės!“

Studentė Vita Polikaitytė padėkojo p. Arbienei ir prel. Celičiui už atsilankymą ir mūsų praturtinimą įdomiais pasakojimais. Susirinkimą baigė malda, dalinomės dovanėlėmis ir vaišinomės skanėstais.

Milda Tomkutė

Vėlinių dienoje, kapų aplankymo metu, Dalilė Polikaitienė ir prel. Celičius ruošiasi maldoms Los Angeles Forest Lawn kapinėse. Nuotr. Mildos Tomkutės.

PAŽINKIME MAŽĄJĄ LIETUVĄ (JOS 4000 METŲ ISTORIJA)

Prof. dr. Povilo Kušnerio studija apie Mažąją Lietuvą: „Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis“, išleista Sovietų Mokslo Akademijos. Vertė A. Terisonas. Gausiai iliustruota su keleta žemėlapių, Istoriko Sauliaus Girmiaus plati angliu kalba santrauka (Summary). 224 psl. kietais viršeliais. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleidyto: Liet. Miškininkų Sąjunga Išeiv. Kaina su persiuntimu \$10.90. III. gyv. primoka 50 centų (taksu). Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

LOS ANGELES KUOPOS BENDRAS KALĖDINIS SUSIRINKIMAS

Gruodžio 21 d. dr. Brinkio namuose įvyko L.A. Vytuto Mačernio kuopos mokslievių ir studentų bendras kalėdinis susirinkimas. Jame dalyvavo 11 mokslievių. Susirinkimą malda pradėjo kun. prelatas Celičius. Alė-Rūta Arbiene, padedant prel. Celičiui, mintimis mus nuvedė į Lietuvą, papasakodama apie kalėdinius papročius.

Lietuvoje žmonės griežtai pasnikaudavo per visą Advento laikotarpį. Nebūdavo galima nei šokti, nei vestuvių kelti. Tik po Advento visi vėl galėdavo linksintis. Lietuvoje Kalėdas švėsdavo dvi dienas, 25 ir 26 gruodžio. Pirmoji diena būdavo religinės esmės — žmonės neidavo į svečius; antrąją dieną jau svečiuodavosi ir linksmindavosi.

Kūčių dienoje miške nukirdavo eglutę. Artėjant vakarui, ją puošdavo žemės vaisiais, savo padarytais puošmenimis, saldainiais. Ant eglutės pritvirtindavo vaškines žvakutes, kurias uždegdavo Kūčių vakare. Eglutę stovėdavo iki Trijų Karalių šventės.

Kūčių vakarą būdavo daug romantių papročių. Mergaitės kišdavo ranką į prėskūčių dubenį ir ištrauktus skaičiuodavo. Jeigu pasitaikė pora, tai reikė, kad ras berniuką. Mergaitės užrašydavo berniukų vardus ant popieriukų ir suviniojusios dėdavo po pagalvę. Kalėdų rytą kurio vardą ištraukdavo, tas turėtų būti jos vyras. Mergaitės dar leisdavo žvakių vaškui nutikti į vandenį dubenį ir žiūrėdavo, koks pavidalas iš jo išėdavo. Kartais būdavo velniukas! Kūčių naktį būdavo ir kitų papročių. Šeima traukdavo šieno šiaudus iš po staltiesės, spėdami, kaip ilgai jie gyvens. Kiemo ilgiausias šiaudas, tas ilgiausiai gyvens.

Po Kūčių stalo nenukraustydavo. Palikdavo maisto vėlėms. Žmonės taip pat tikėjo, kad gyvuliai laukia gimusio Kristaus, kad jie vidurnaktį kalbasi kaip žmonės, o vanduo visame pasulyje pasidarų saldus. Vidurnaktį žmonės pėsti eidavo į Bernelių arba Piemenelių Mišias. Pirmi žodžiai bažnyčioje būdavo: „Ramybė, geros valios žmonės!“

Milda Tomkutė

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuničiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavėsiu mokėjimą, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
- Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Neusnaudota straipsnių nesaugo. Jeus gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neprasako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Nuo to laiko, kai Kristus mane atpirkio, aš nebūsiu skirtingas pardavimui.
Šv. Augustinas

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRZGYS
Teisinių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

VLADAS SLAITAS Nesu Vėjo Malonėje

Suskirstyta: Rudenio saulės raudonas ratas, Lietuviški debesy, Vandens žolė. Esu pozityvus ir praktiškas svajotojas. 110 psl. Kieti viršeliai. Išleido, ATETIS 1978. Aplankas Vilijos Eivaitės. Spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu \$5.73.

III. gyv. pridėda 5% valstijos mokesčių. Užsakymus siųsti — DRAUGO adresu.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antrad. ir penkt. 10-4 šeštad. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocijų ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antrad. ketv. ir penkt. 10-4 ir 7 v. p. Tik susitarus.

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Eigin. III. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKŪS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 8-12 val.
Ofiso tel. 776-2880; rezid. 448-5545

DR. C.S. ŠIAUCIŪNAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4912 W. 14th Street
Cicero, Illinois
Tel. 656-2441
Valandos pagal susitarimą

DR. HE. A. TUMAS
DR. V. TUMASŪS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus

DR. PETRAS ŽLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą

PARAPINĖJE

BENDRUOMENĖJE

Amerikos vyskupų konferencijos Socialinių reikalų ir pasaulio taikos komitetas pateikė trumpą studiją — dokumentą apie kultūrinį pluralizmą Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Šis dokumentas tuo įdomus visoms amerikiečiams, ypač organizuotoms etninėms grupėms, kad jis pasisako prieš priverstinę amerikoniškumą ir iškelia įvairių tautinių grupių, skūriusių ir kuriančių Amerikos gyvenimą ir kultūrinę kūrybą, šio krašto tautiniam vystymuisi ir valstybės galybei. "Amerikoninimas neliepia apiešti skirtingas kultūras, bet kaip tik padeda jas išplėsti", sakoma minėtame dokumente. "Mes prašome viešųjų ir privačiųjų institucijų giliau pagalvoti apie tas etnines grupes, kurios per ilgai buvo nereprezentuojamos plačioje ir svarbioje Amerikos gyvenimo srityje" (The Catholic Herald Citizen, 1.10).

Šiuo metu ypač dažnai susikerta vadinamieji lotynai su kitokios kilmės amerikiečių gyvenimais. Šis dokumentas ir primena: "Specialiai skubiai mes kreipiame viešosios tvarkos saugotojų akis į nuolatinę daugelio imigracijos ir tūlimų žmonių įprančiją, į tai vieną seniausių Amerikos etninių grupių, kuriai tik viškai neseniai skiriamas tinkamas pripažinimas". O jiems reikia ir bažnyčių, ir mokyklų, ir susikalbėjimo punktų sveikatos ir socialinės apdraudos srityse. Nė viena grupė neturi tapti 'bažnytine mažuma', nes tai būtų, kaip dabar įprasta vadinti, tautinė, etninė ir parapiinė diskriminacija."

Vyskupai aiškiai pasisako prieš "virinimo katilą", atmeta ir asimiliacijos žodį. Jie pabrėžia integraciją, tai yra visų vienaodą vertinimą ir visiems suprantamą kalbą bažnytinėje, liturginėje, Evangelijos skelbimo srityse. "Visos institucijos turi pergalvoti šį išpareigojimą Amerikos gyvenimo ir siekiamų idealų požiūriu... Ir tai dar specialiu būdu. Dėl savo moralinio autoriteto bažnyčios turi vadovauti išlaikant žmogišką vertę". Primenamos čia ir vadinamos "reikia remti ir atliktus darbus vertinti."

Skirtingai mėgina žvelgti "Chicago Tribune" (1.8) trumpu vedamuoju straipsneliu, cituodamas tautinį šūkį "E pluribus unum" (iš daugelio viena) ir jį pastatydamas kaip vienybės ir amerikietiško idealą. Dienraštis minėdamas vyskupų dokumentą, kuriuo reikalaujama etninėms grupėms pripažinti jų paveldėtą kultūrą ir kalbą, pripažįsta, kad buvo klaidų, duodant pirmenybę politikoje, ekonomijoje, kultūriniam gyvenime vadinamiems "WASP"ams (White Anglo — Saxon Protestants). Šiuo požiūriu primename, kad vyskupų konferencija, tai išskeldama kaip netinkamą ir nenorimą reikalų svarstymą, skelbia tiesą. Vis dėlto pabrėžia, kad visi etnikai turi mokėti anglų kalbą ir ja naudotis viešajame gyvenime.

Redakcinis straipsnis "Chicago Tribune" pamini ir "virinimo katilą", kuris istorijos bėgyje buvo įvairiopa išnaudojamas vienybės vardu, bet nori matyti ir kitą to "puodo" pusę, būtent, kad daugelio imigrantų vaikai jau nebeneri naudotis sava kalba, nenori gilintis į savo kultūrą ir kul-

tūrinius papročius. Ar pateisinama, kad vaikai mokytų savo tėvus, kaip jie turi gyventi ir kokią kalbą kalbėti, tai naujas klausimas, į kurį turėtų atsakyti vienybės siekianti Amerika. Bet koks suiniforminimas užgauna žmogaus individualybę, sumenkina asmeninį galvojimą ir kultūrinę pažangą. Amerikos kultūra tik dėl to yra tokia pažangi ir įdomi, nors jos praeitis tesiekia tik kelis simtmečius, kad jos kultūrinė mozaika susideda iš įvairių skirtingų, natūralių akmenėlių, o ne iš dirbtinių pilkų stiklėlių.

Tikras amerikietis, kuris nebijo savo tėvų kalbos, yra jau naujos tautos ir porą šimtų metų sulaukusios valstybės narys su visomis teisėmis ir pareigomis. Amerikos laisvė nėra tik žodis. Ji yra tokia, kad čia laisvai gali pasisakyti kiekvienas, elgtis pagal savo įsitikinimus, siekti, ko labiausiai trokšta. Tikras amerikietis laisvai siekia tautos ir valstybės vienybės neuniforminėje kultūrinėje mozaikoje.

Čia iškyla ir mums svarbus klausimas, kaip būtų galima tautinę kultūrą kelti ir piešti parapiinėje bendruomenėje. Parapija — tai artimam jungianti žmones vienon šeimon, ton pačion bendruomenėn. Parapijas kūrė lietuvių ankstyvoji ateivija, nes ji jautė reiką turėti priebėgą, pasidalinti mintimis, žiniomis, idėjomis ir pasiguosti tais pačiais vargais. Uo Pennsylvania jos angliakasių iki Pacifiko, kur tik susibūrė didesnis lietuvių skaičius, buvo kuriamos ir parapijos. Kiek jų dabar po maždaug 80-90 metų liko tikra prasme lietuviškų, sunku būtų tiksliai atsakyti. Bet jų teliko tikrai mažai. Tik vieno negalima nutylėti, — jos per mažai buvo įvertintos, per mažai turėjo paramos, per daug šešėliais užtemdytos praeities.

Parapija yra vienintelė vieta, kurioje buvo spiriamasi ir atsispiriama "virinimo katilui" bent ilgesni laiką. Jos neresiēmė uniformine dvasia, bet išlaikė savo paveldėtą ar gimimu įsigyto krašto vienybę, išskyrus nežymius skaičius išdavikų, tarnavusių ir tebetarnaujančių svetimos idėjomis ir svetimiems kraštams.

Vyskupų raginimas parapijos labiau susirūpinti imigrantų ateitimi liečia ne tik lietuvius, bet ir milijonus kitų tautinių grupių. Reikia savo tautiečių kalbą mokančių kunigų, mokytojų ir parapiinių darbų vadovų. Parapija nėra uždara zokristija, o Dieviu pašvęsta bažnyčia, apie kuria sukasi visa krikščioniško auklėjimo ir auklėjimosi veikla. Tai rūpestis visų, o ne tik kunigų, kad parapiinė bendruomenė išsilaikytų ir duotų savo darbų vaisius.

Bažnyčios statytos religiniam, liturginiam kulturi ir Evangelijos skelbimui. Joms vistiek, kuria kalba tai atliekama. Bet nėra vistiek tautinei grupei. Ji nori intymiau ir nuosirdžiau sumegzti ryšį su Dievu maldoje ir viešoje liturgijoje. Kai šventovė savo misija yra atlikusi, ji ir toliau gali tarnauti religiniam tikslams, nes aukotojai aukoto savo jėgas ir lėšas tik dieviškam kultui. Mūsų rūpestis ir turi būti kreipiamas į tai, kaip kaimynystei keičiantis, išsilaikyti, kad ji ateityje liktų šventovė ir liudytų lietuvių praeities duoklę.

Pr. Gr.

RAUDONŲJŲ PARTIZANŲ NUŽUDYTIEJI 1941—44

(Tėsinys) L. KERULIS

"1943 užmušta 280 valdininkų". 1943 pavasarį prie Jonavos, parašutininkai Povilas Štarsas, Vytautas Urbonavičius ir iš Kauno part. Vladas Petruskas — kautynėse nušovė 7 policininkus.

1942.VIII.8 bolš. partizanai užplaukė lietuvių policijos rytu nuo Pabradės (30 km) ir įgynė nuo Pabradės) ir nušovė 2 policininkus, sudegino policijos būstinę.

1942 Meškučių k., Alonvės vls., Alytaus aps., partizanų kautynėse nukautas 1 policininkas, Alonvės polic. vachmistras sunkiai sužeistas ir greit mirė.

Jonavos partizanų vadas Denisas Usačiovas kelyje prie Jonavos pasmaugė policininką.

Prie Jonavos, Vareikių k. parašutininkas P. Rybakovas su savo gauja nušovė 8 vokiečius ir 2 policininkus.

Tai tokie ir panašūs "žygdarbiai" svetimoje teritorijoje sudaro komunistinių partizanų "garbingą" istoriją.

Bolševikinų nužudytieji

Alchimėnas, Trupickių k., Rimšės vls., Zarasų aps., nužudytas 1942 — 1944 laikotarpyje.

Kazys Alyta, g. 1879 Karklupėnų k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps., savanoris, ats. plk. ltn., buvęs artilerijos pulko vadas, Jonavos vls. viršaitis, 1942.VII.3 iš pasalų nužudytas Barboripolio vnk., prie Jonavos, Kauno aps.

Antanas Balčiūnas, ūkin., Laukių k., Skapiškio vls., Rokišio aps., sušaudytas 1942-1944 laikotarpyje.

Bredelis, jaunuoju iš Kauno, Kleboniškių miške nušautas.

Budraitis, a. 50 m., plk. ltn., Telsių m. ir aps. komendantas, LLA (Lietuvos Laisvės Armijos) vadas, nušautas 1944. Kartu žuvo ir jo sūnus. Palaidotas Rietave, Telsių aps.

Kazys Cicėnas, g. Vilniaus krašte, savanoris, gavęs Žemės Imbrado vls., Zarasų aps., tarnavęs pasienio policijoje, Imbrado vls. viršaitis, 1943 rudens važiuojant iš namų į Imbradą, žmonos akivaizdoje pagautas ir sušaudytas.

Cepulis, policininkas, Šaukėnai, Šiaulių aps., pabėgusių iš ūkio rusų belaisvių nušautas.

Jonas Dagelis, Tryškių polic. nuov. vachmistras, Tel-

sių aps., 1943 pavasarį miške nušautas ant vieškelio Tryškiai — Papilė.

Viktoras Deržinskas, kilęs iš Tirkšlių m., Mažeikių aps., tarnavo pagalbinėje policijoje, 1944.III.1 nušautas Pabradės vls., Švenčionių aps.

Alfonas Dransevičius, g. Šiaulių m., pagalbinių policininkas Pabradės vls., Švenčionių aps., nužudytas 1944.III.1.

Tadas Janavičius, 1941.VI nukilimo dalyvis Užventyje, Šiaulių aps., sušaudytas 1943.

Juodikas, a. 40 m., Telsių aps. polic. vadas, nukautas 1942-44 laikotarpyje.

Juodkassys, policininkas, Šaukėnai, Šiaulių aps., pabėgusių iš ūkio rusų belaisvių nušautas.

Mečys Kalibatas, klaidėdikiš, buv. skautų draugininkas, Liet. Savisaugos dalinių kareivis Vilniaus krašte, kautynėse su rusų part. sužeistas, paimtas nelaisvėn ir nukankintas.

Apolonija Karlaite, d. Jono, 17 m., Kriovių (Krioviškių?) vnk., Dusetų vls., Zarasų aps., 1943.XI buvo namuose bolševikinų banditų išniekinta ir nušauta, o namas padegtas. Tą gyvulišką veiksma atliko "Kęstučio" būrys, kurio vadu buvo V. Atajev. Dalyvavo 11 vyrų ir 1 moteris. Palaidota Dusetų kapinėse.

Igoris Kazanas, s. Afanasijaus, tik ką baigęs Zarasų gimn., 1943.VII.7 kautynėse prie Girdžiūnų k., Rimšės vls., Zarasų aps. buvo peršautas per vidurius ir tuoj mirė. Palaidotas Zarasų RK kapinėse.

Antanas Kazlauskas, Amerikos lietuvis, ūkininkas, Suvieko dv., Imbrado vls., Zarasų aps., buv. šaulys, nušautas 1943 rudens pakelyje iš Zarasų į namus.

Jonas Kazlauskas, policininkas, nužudytas 1944.III.7 Lentvario vls., Trakų aps.

Kirkutis, Telsių aps. polic. vadas, nušautas 1944.

Kontrimas, kpt., Telsių karo komendantas pad., 1944 vasarą nušautas važiuojant iš Telsių į Plunge.

Benediktas Kručkauskas, buv. Pravieniškųjų būrio šauėnis, Rumšiškių ir veliau Vadų girininkijos girininkas, nužudytas girininkijos patalpose 1943 pabaigoje. Rastas labai sumuštas, per kaklą peršautas iš jo paties parabolo. Butas apipletas ir visi vertinęsimi daiktai išnešti, taip pat ir jo šauliškoji uniforma.

Antanas Kubilius, g. a. 1900 m., ūkininkas, Šiulių k., Zapyškio vls., Kauno aps. ir sūnus Algimantas, a. 12 m. amžiaus, nužudyti 1944.VII.

Juozas Kuzmickas, g. Čekiškės vls., Kauno aps., policininkas, nužudytas Semeliškių vls., Trakų aps. 1942-1944 laikotarpyje.

Larijonas Lisauskas, buv. Kalnėnų būrio šaulys, miškų žinybos tarnautojas, Būdų II k., Jonavos vls., Kauno aps., rusų tautybės Lietuvos patriotas, nušautas parašutininko Fedoto Krugliakovo įsakymu 1944.VI.11/12 naktį Būdų girininkijos 75 kvartale, miške.

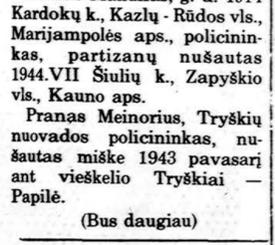
Nikiforas Lisauskas, 58 m., buv. Kalnėnų būrio šaulys, Būdų girininkijos eiguilis, rusų tautybės Lietuvos patriotas, Būdų II k., Jonavos vls., Kauno aps., nušautas parašutininko Fedoto Krugliakovo įsakymu 1944.VI.11/12 naktį Būdų gir-jos 75 kvartale.

Juozas Mackevičius — Mackonis, ūkininkas, Pauzuolės k., Kaniavos vls., Eišiškių aps., 1943 bolš. partizanų suimtas ir miške sušaudytas.

Juozas Makūnas, g. a. 1914 Kardokų k., Kazlų-Rūdės vls., Marijampolės aps., policininkas, partizanų nušautas 1944.VII Šiulių k., Zapyškio vls., Kauno aps.

Pranas Meinorius, Tryškių nuovados policininkas, nušautas miške 1943 pavasarį ant vieškelio Tryškiai — Papilė.

(Bus daugiau)

Motina Sopulingoji, nežinomo lietuvių liaudies menininko skulptūra.

KRIZĖ

VINCAS MYKOLAITYS-PUTINAS

2 Maleiši Sargenis šiek tiek pažinojo, taip pat ir jo žmoną, gražuolę Kristiną, irgi, herods, tarnavusią tame pačiame banke. Bet ta pažintis buvo labai tolima. Šiaip ar taip, Klevų dvaro savininkui, ponui Andriui Maleišiui, atrodė būsią pravartu atnaujinti pažintį ir sudaryti artimesnius santykius su naujintu moksladraugiu Petru Sargeniu.

Tačiau pats Sargenis nieko viliojančio iš tos būsimos bičiulystės nelaukė. Ponas Andrius pasirodė jam žmogus gana įkyrus, o su tokiais visuomet pravartu laikyti tam tikras atstumas. Taip nutaręs, įkilo laišką į stalčių, nejausdamas reikalo greit jį atsakyti. Pagaliau, ligi atostogų liko dar visas mėnuo — reikalas neskubus.

Artinosi jau 18 val., ir Sargenis, sutvarkęs popierius, išsiskubino pas Visvydą. Mat, senstas rašytojas ir veikėjas sumanė įteikti vyriausybei didžiulės tautinės kultūrinės institucijos, „Tautos fondo“, projektą, ir jį bedirbdamas dažnai šaukėsi Petru Sargenių, kaip juristo, pagalbos. Sargenis su literatūros ir meno žmonėmis nedaug ką bendra turėjo, tačiau Visvydą gerbė, kaip žymų rašytoją, nepalaikiamo optimizmo patriotą ir seną, dar „Aušros“ laikams mačiusį, veikėją. Tad parnauti jam niekasdots neatsisakydavo.

Žingsniuodamas Kauko alėjos krantu ir Žaliakalnį, ponas Petras džiaugėsi šilta birželio popiete, kartais atsisukdamas grožėjosi žemai nutusiosio miesto

reginiu, bet mintyse nuolatos sukosi Maleišis ir jo laiškais. O mokėjo tas niekadėjas ne tik kalbėdamas, bet ir rašydamas sudominti! Laiškas, kaip atrodė, buvo nuodirdus, bet kartu slepiąs ir kažkokių nutylėjimų. Tą dabar vis aiškiau ima Sargenis suvokti. Kažkoks primygtinumas, kažkokie migloti pažadai, kažkoks tarsi rimtas reikalas ir kartu paprasčiausias kvietimas paatostogauti dvare, kur dėl vietos ir maisto varžytis nereikia, sudarė to laiško vienur išskaitomą, kitur tik įspėjamą turinį.

Begalvojant apie laišką, Sargenio vaizduotė išryškėjo, kaip gyvenas, ir pats Maleišis. Ir ponui Petru rodėsi, kad jau ne laiškų, bet pats savo gyvo žodžio įtikinėja jį atvažiuoti atostogų į Klevus. Tik atsidūręs prie Visvydo buto durų, nusikratė ponas Petras tomis mintimis.

Visvydas jau laukė jo nekantraudamas. Reikėjo, kaip galima greičiau, baigti „Tautos fondo“ projektą, be to, rašytojas, dėl gyvo savo temperamento ir veiklumo, viską dirbo skubėdamas ir nekantraudamas. Apie panašaus fondo reikalą literatūrai ir menininkų aluokniuose buvo kalbama jau nuo pat Nepriklausomybės pradžios. Keletas sudarytų „Kultūros fondo“ variantų liudijo, kad reikalas yra gyvas, pribrendęs, bet jam išspręsti visados atsiradavo kokių nors nenugalimų kliūčių. Visvydas, pasinaudojamas 1930 vytautinių metų pakilusią patriotinę nuotaiką, pasiryžo užsavanymą įgyvendinti, dar plačiau užbrėžęs fondo uždavinius ir tikslus. Jis buvo jdrus, kietos valios žmogus, dar visai nejučiomis nečąs savo amžiaus septintąjį dešimtį metų. Rašytoju visuomenininku nuopelnis, jaunuoliškas idealizmas ir ne mažiausio krislo nesuteršta garbė

PAŽANGA IR GRĖSMĖ

Popiežius Jonas Paulius II savo naujojo encikliko „Dives in misericordia“ rašo: „Savo kūrybine veikla, savo protiniu genijumi ir savo darbu žmogus giliai pakeitė savo aplinką ir savo gyvenimo sąlygas. Gilūs pasikeitimai sutinkami mokslo, technikos, socialinio bei kultūrinio gyvenimo srityje. Savo kūrybine galia žmogus vis giliau įsiskverbia į gamtą, vis pilniau pažįsta savo socialinio gyvenimo dėsnius. Daugelis užtvarų, skyrusių žmones ir tautas, staiga sugriuvo. Nuotoliai sutrumpėjo. Tai įvyko visuotinio ir solidarumo sąmonės išsivystymo dėka. Žmonės aiškiau suprato, kad visi sudaro vieną žmonijos šeimą, kad atskirai žmonės ir tautos yra vieni nuo kitų priklausomi. Atsirado galimybės susitikti, vieni kitus geriau pažinti ir suprasti, nepaisant geografinių, rasinių ir tautinių skirtumų.“

Ypač šiuolaikinis jaunimas jau gerai žino, kad mokslo ir technikos pažanga teikia ne tik medžiagines gėrybes, bet sudaro ir sąlygas žmonių tarpusavio suartėjimui. Pavyzdžiui informacijos, žinių per teikimo pažanga didina žmogaus kūrybinį pajėgumą ir leidžia jam pasinaudoti kitų tautų moksliniais bei kultūriniais laimėjimais.

Nauja socialinės komunikacijos, bendravimo technika labai praplečia idėjom pasiekimo galimybes. Biologijos, psichologijos ir sociologijos laimėjimai padeda žmogui giliau išvelgti į savo būties gelmes. Tiesa, ši pažanga dar labai dažiškai lieka augant dar labai pramonės laipsni pasiekusių kraštų privilegija.

Iš kitos pusės negalima paneigti, kad ji drauge su ūkiniu išsivystymu yra vis labiau prieinama visoms tautoms.

Šv. Tėvas enciklikoje įspėja, kad negalima pasiduoti neribotos pažangos mitui. Šios pažangos akivaizdoje negalima užmerkti akių prieš pavojus, kurie nemažėja, bet didėja. Negalima užmerkti akių prieš tamsius šešėlius ir didelę netvarką, kurie yra tokie ryškūs šiuolaikiniame pasaulyje. I tuos šiuolaikinio pasaulio šešėlius, į tą gilią jo nedermę jau daug kas yra atkreipęs dėmesį. Tik ne visi sugeba atpasti tų šešėlių šaltinius ir tos nedermės šaknis. Popiežius Jonas Paulius II cituoja Vatikano II susirinkimo konstitu-

ciją apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje. Konstitucija sako: „Dabartinio pasaulio nedermės yra susijusios su ta giliau siekiančia nederme, kurią žmogus giliai pakeitė savo aplinką ir savo gyvenimo sąlygas. Gilūs pasikeitimai sutinkami mokslo, technikos, socialinio bei kultūrinio gyvenimo srityje. Savo kūrybine galia žmogus vis giliau įsiskverbia į gamtą, vis pilniau pažįsta savo socialinio gyvenimo dėsnius. Daugelis užtvarų, skyrusių žmones ir tautas, staiga sugriuvo. Nuotoliai sutrumpėjo. Tai įvyko visuotinio ir solidarumo sąmonės išsivystymo dėka. Žmonės aiškiau suprato, kad visi sudaro vieną žmonijos šeimą, kad atskirai žmonės ir tautos yra vieni nuo kitų priklausomi. Atsirado galimybės susitikti, vieni kitus geriau pažinti ir suprasti, nepaisant geografinių, rasinių ir tautinių skirtumų.“

Kalbėdamas apie Dievą ir jo neribotą meilę bei gailingumą žmonėms, popiežius šioje enciklikoje „Dives in misericordia“ atbaigia pirmojoje enciklikoje „Redemptor hominis“ išdėstytą mokslą apie žmogaus asmenų vertybę bei orumą. Abi enciklikos tartum dvi palygis paveikslai, kuriame dvi dalys savitarsiškai papildoma viena antrą: vienoje — nepriylgstama žmogaus asmens vertybė bei orumas, antroje — beribė Dievo meilė bei gailingumas. Žmogus pats sau yra neišaiškinama paslaptis. Kas yra žmogus? Tai klausia Vatikano II Susirinkimo konstitucija apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje. Šį klausimą svarstė pirmasis žmogus. Tai klausimas, į kurį dar iš šiandien nėra surastas vieningas atsakymas. Įvairių žmonių atsakymai yra vienas kitam priešingi. Popiežius naujoje enciklikoje tvirtina, kad žmogaus paslaptį galima pilnai atskleisti tik tai Kristaus šviesoje. Be Kristaus arba, geriau sakant, be Dievo, apsieikškusio Kristuje, žmogus yra nesuprantamas ir neišaiškinamas.

(Nukelta į 4 psl.)

leido jam drąsiai kovoti dėl savo sumanymų ir tikėtis pritarimo net ten, kur niekas kitas jo nebūtų radęs.

„Tautos fondo“ idėja, siejanti kultūros ugdymą su tam tikrais materialiais apskaičiavimais, su lėšomis bei atlyginimais, nebuvo suaugusi su Visvydo jaunystės veikimu ir to laikotarpio idealais. Tada kiekvienas darbas tautinėje dirvoje buvo laikomas šventa lietuvių pareiga, o kūryba — idealistiniu sielos polėkiu, laisvu ir nesietinu su bet kokiais apskaičiavimais bei atlyginimais. Tačiau tautai bręstant, visuomenė ir skirstantis, reikalams gausėjant, pasirodė, kad kultūros bei meno ugdymas mažoj, atsilikusioj tautoj negali būti varomas tokiu tempu ir intensyvumu, kaip to reikalaujama naujų laikų dvasia ir Lietuvoje, kaip nepriklausomos valstybės, prestižas bei garbė. Kultūriniam gyvenimui, o iš dalies ir kūrybai suintensyvinti reikalinga ir tam tikros materialinės aplinkybės ir planingas darbas bei paskatinimas. Visvydai nesunku buvo tuo įsitikinti, nes jis nebuvo atsilikęs nuo naujųjų laikų gyvenimo eigos. Pagaliau, ir jo jaunystėje ar nebuvo kalbama ir rašoma apie „lietuvišką darbą“, kaip politinį ir ekonominių tautos gyvenimo aplinkybių padarinį. Tad įsitikinęs fondo reikalingumu, jis stvėrėsi darbo su visu įkarščiu. „Tautos fondas“, jo manymu, turėjo būti didelė tautinės kultūros institucija, kuri ne tik visokeriopa skatintų meno ir literatūros kūrybą, bet ir studijuotų viso kultūrinio lietuvių tautos gyvenimo reiškinis, linkmes, vestų jo politiką, numatytų dabarties ir ateities reikalus.

(Bus daugiau)

Žmogus teturi bijoti vieno dalyko: prarasti dangų. Teutates

Siela neturėtų vaivorykštės, jeigu akys neturėtų ašarų. J. V. Cheney

MATO ŠALČIAUS VEIKLOS PĖDSAKAIS OSVALDAS ŽADVYDAS

Tokia jau lemtis, kad žmogus bekeliaudamas po pasaulį, nepasiekęs savo namų, pušiaukelėję palūžo. Netikėta mirtis nutraukė žygi tolimoj šaly Bolivijoje. Šis keliautojas — Matas Šalčius. Jo kapas neprižiūrimas nyksta ir laikas apkloja užmaršos dulkėmis. Tačiau velionio darbai bei išpausdinti veikalai išliks kartų kartoms.

Matas Šalčius gimė 1890 saplio 20 d. Čiudiškių k., Klebiškio vls., Marijampolės apsk. Mirė 1940 gegužės 27 d. Guajara Mirim, mažam miestelyje, Bolivijoje.

Nuo jo gimimo sukako devyniasdešimt metų ir nuo mirties — keturiasdešimt. Minėtina ir trečioji suaktis: matas Šalčius buvo Lietuvos Šaulių sąjungos "Trimito" pirmasis redaktorius. Laikraštis pradėtas leisti 1920 birželio 1 d. Kaune. Taigi suėjo šešiasdešimt metų. Šių jubiliejų progą pravarstu apžvelgti jo daugiasritę veiklą.

Švietimo baruose

M. Šalčius mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir "Saulės" draugijos mokytojų kursuose, mokytojų Skuode, Sedoje ir Vytogaloje. Bemokytojodamas pastebėjo, kad gimtąja kalba stinga literatūros vaikams ir jaunimui, todėl pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Daugiausia rašė auklėjimo klausimais, spausdino liaudies pasakas, dainas, mokslo sričių žinias. Rinko žodžius lietuvių kalbos žodynui ir medžiagą siuntė kalbininkui K. Būgai. Viename Šalčiui rasytame laiške Būga išsireiškė: "Gera padaryti ir kiti, kad atstytų savo medžiagą žodynui redakcijai".

1910-14 m. redagavo "Lietuvos ūkininko" priedą "Mokyklą", Lietuvos mokytojų organą, tačiau okupanto priverttas pasitraukė iš redaktoriaus pareigų. 1914 Rusijos mokytojų suvažiavime Petrapilyje griežtai pasisakė, smerkdamas carinę engimo politiką, Lietuvos rusinimą per mokyklas. Už tai atleido iš pareigų iš ištremė iš Kauno gubernijos.

Vengdamas karinės prievolės, 1914 per Maskvą, Sibirą, Tolimuosius Rytus 1916 jis nukeliavo į JAV, San Francisco miestą. Persikele į Wilkebarre, Pensilvaniją, įsijungė į lietuvių labdaros veiklą. Buvo sekretorium Amerikos Lietuvių centriniame komitete nukentėjusiems nuo karo lietuviams šelpti. Daug prisidėjo organizuojant komiteto skyrius, kurių skaičius prašoko 400. 1917 m. komiteto būstinę perkėlus į New Yorką Šalčius laisvalaikį klausė universitete žurnalistikos ir pedagogijos paskaitų.

Nenutolo nuo spaubės. Bendradarbiau "Vienybėje", "Tėvynėje", Prūsijoje leidžiamame "Varpe". 1918 Bostone redagavo savaitraštį "Ateiti". 1919 leidosi kelionėn per Atlanto vandenyną, gimtąjį kraštą — Lietuvą. Tai buvo jo pirmoji išvyka aplink žemės rutulį.

1919 grįžęs nepriklausomai Lietuvon, paskirtas "Švietimo laikraščio" redakcijos sekretorium Vilniuje. Nuo gegužės 5 d. Kaune bendradarbiavo Lietuvos Spaudos biure, kiek vėliau "Saulėtekio" redaktoriu. Drauge ir mokytoju. Buvo vienas iš organizatorių Lietuvos Mokytojų profesinės sąjungos ir išrinktas į pirmąją jos centro valdybą. Bendradarbiavo "Švietimo darbo" pedagogikos žurnale.

Saulių sąjungos pradininkas

Vienas iš didžiųjų to meto Šalčiaus darbų buvo Lietuvos Šaulių sąjungos steigimas. Jos tikslas — kovoti dėl Lietuvos laisvės ir ją išsaugoti. Šios sąjungos pradininkas bei sumanytojas buvo Matas Šalčius, kurią tuoj perėmė, kūrė, išplėtė ir pagrindus nustatė Vladas Putvinskis.

Anuo metu krašto viduje siautė įvairūs patamsių gavalai. Todėl Spaudos biuro grupė bendradarbių svarstė, kad reikia steigti ginkluotą organizaciją iš civilių žmonių. Pirmame pasitarime dalyvavo Matas Šalčius, Adolfas Klimas, Faustas Kirša, Balys Sruoga, Antanas Žukauskas — Vienuolis.

Matas Šalčius juo redaguojamame "Saulėtekyje" (nr. 5, VI.27) iškėlė mintį sudaryti savanorišką Plieno batalioną. Bolševikams artėjant prie Kauno, jis steigė partizanų būrį. Rugsėjo 20 d. Šaulių sąjungos steigiamame susirinkime Vladas Putvinskis išrinko pirmąjį, o Šalčius — centro valdybos nariu. Jie drauge su valdybos nariais paruošė Sąjungos įstatus.

1925-26 Šalčius buvo "Trimito" atsakinguoju redaktorium ir Sąjungos centro valdybos pirmininku. Prie "Trimito" 1925 buvo suorganizuoti korespondentams žurnalistikos kursai, kuriems vadovavo Šalčius. 1926 jis suorganizavo šaulių savišalpa.

Lenkams veržiantis į Lietuvą, 1920 rugsėjo 17 d. steigtas Šaulių fronto štabas, kurio viršininku paskirtas Šalčius. Štabo tikslas — koordinuoti visų šaulių kovos veiksmus fronte. Į atsikiras vietoves centro valdyba siuntė instruktorius, kurie organizavo skyrius (vėliau vadinamas rinktinėmis), būrius. Pažymėtina, kad Povilas Šalčius, Mato brolis 1948 okupuotoj Lietuvoj, Plungės apylinkėj buvo nužudytas bolševikų "istreibitelių".

Ne vien šaulių veikloje, bet ir kitose srityse dirbo, o jų buvo apetu. Pvz., 1920-22 "Lietuvos" dienraščio redaktoriaus pavaduotojas. 1922 kurį laiką ėjo "Eltos" direktoriaus pareigas. 1923-24 "Lietuvos" nuolatinis bendradarbis. 1924-25 Lietuvių rašytojų ir žurnalistų draugijos vicepirmininkas. 1928-29 "Lietuvos aid'o" redaktoriaus pavaduotojas.

Kelionėn po pasaulį

1929 lapkričio mėnesį motonakliu išvyko ilgon ir tolimon

kelionėn — pasižvalgyti po pasaulį Matas Šalčius ir Antanas Poška (Paškevičius). Pastarasis išsiskyrė Indijoje, pasilikus studijuoti sanskritą.

Matas kelionę pradėjo su 42 doleriais. Nelengvai vertėsi pasilikusi šeima: žmona ir keturios dukros. Jauniausioji — Raminta, trijų metų. Pakeičiui skaitė paskaitas, spausdino apie savo kelionę, nevenge ir atsitiktinių darbų. Susitaupes pinigų, tęsdavo kelionę. 1933 grįžęs rašė kehonėje patirtus įspūdžius. Išleido šešis toms, bendru pavadinimu "Svečiuose pa 40 tautų". Už šį veikalą "Spaudos fondas" paskyrė jam penkis 1000 litų.

Buvo pasiryžęs apkeliauti visus penkis žemynus. 1936 išsirengė į Pietų Ameriką su Draugijos užsienio lietuviams remti ir Lietuvos vyriausybės misija — kultūriškai ir ekonomiškai organizuoti bei stiprinti Pietų Amerikos lietuvius.

1936 Buenos Aires įsteigė savitrašį "Išvien", kurį redagavo ligi 1938 metų vidurio. Pasitraukęs iš redakcijos, keilavo po Pietų Amerikos valstybes. Mirė Bolivijoje, užsikrėtęs maliarija. Tai buvo jo paskutinė kelionė. Svajonė nukeliauti į Australiją nebeišsipildė.

Paliktoji kūryba

Matas Šalčius parašė ir išleido daug mokslo populiarinimo ir publicistikos knygų: "Kaip gyveno latviai, angliai, suomiai" 1916, "Pradedamosios aritmetikos vadovėlis" 1916, "Kas iš ko pareina" 1916, "Liudvikas Pasteris, žmonijos geradaris ir Jurgis Štefenonas" 1917, "Dešimt metų tautiniai kultūrinio darbo Lietuvoje 1905-15" 1917, "Paskaita iš Lietuvos istorijos" 1918, "Lenkų sąmokslas Lietuvoje" 1921, "Jonas Masė, didis žmonių švietėjas" 1921, "Ką kiekvienas turi žinoti apie turizmą" 1935, "Kaip susikūrė Jungtinės Amerikos Valstybės" 1922, "Svečiuose pas 40 tautų" (6 t., 1935-36). Parengė lietuvių tautosakos vaikams.

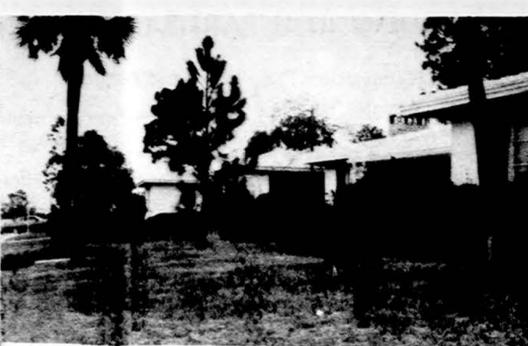
Išvertė H. Anderseno, V. Avenarijaus ir kitų autorių pasakų, C. Darvino raštų ištraukų "Tarp Pietų Amerikos gyvulių".

Nuo 1906 m. bendradarbiavo: "Zarijoje", "Lietuvių ūkininke", "Vilniaus žiniose", "Naujojoje gadynėje", "Darbininke", "Mokykloje ir gyvenime" ir kt. Pasirašinėjo slapyvardžiais ir kriptonimais: Juozas, M-jas ir B., M. iš B-kų, Mokytojas iš Buktininkų, Motiejus, M.S., M. Švendras.

Rimties valandėlei

(Atkelta iš 3 psl.)

Kai kurios žmonių minties srovės praeityje yra mėginusios ir mūsų laikais tebėgina išskirti žmogų, atskirdamas jį nuo Dievo. Tai vadinamas antropocentrizmas, kuriam rūpi viso socialinio gyvenimo ir istorijos centran išskirti žmogų, atpalaiduojant jį nuo Dievo. Iš kitos pusės, buvo ir tebėra mintys srovių, kurios istorijos centru laikydamos Dievą, neįstengia surasti žmogų priklausančios vietos. Tai yra vadinamas teocentrizmas. "Bažnyčia tuo tarpu, sekdamas Kristaus mokslą ir Kristaus pavyzdį, stengiasi organizuoti ir giliu būdu sujungti darnioje harmonijoje teocentrizmą su antropocentrizmu. "Kristaus paslaptis, apreiškdamas didį žmogaus pašaukimą, rašo Jonas Paulius II, paskatino mane enciklikoje "Redemptor hominis" išskirti neprikytamą žmogaus vertybę. Toji pati Kristaus paslaptis dabar mane įpareigoja priminti pasauliui neribotą gailėstingąją Dievo meilę, apie kurią kalba dieviškasis apreiškimas".

Vieno lietuviu namai šalia lietuvių parapijos bažnyčios Sao Paulo mieste.

KAS ATRADO AMERIKA ?

P. INDREIKA

Spalio mėn. švenčiama Kristoforo Kolumbo, Amerikos atradėjo, šventė. Kolumbas buvo pagarsėjęs itališkos kilmės jūrininkas ir buvo įstikinkęs, kad žemė yra rutulio pavidalo, o ne plokštuma. Daugelis su jo nuomone nesutiko, bet vis dėlto jis rado ir pritarėjų savo sumanymui pasiekti Indiją, plaukiant į vakarus iš rytų pusės. Mat Indija garsėjo tu laikų Europoje egzotiškais gaminiais ir įvairiais pasakiškais turtais. Kolumbas savo sumanymą pasiekti Indiją trumpiausiu keliu įpiršo Ispanijos karaliui, kuris sutarė jam kelionę finansuoti, sutardamas, kad jis gaus 10% naujų žemių turčių ir, jeigu rastų naujų žemių, karalius jį paskirtų gubernatoriumi ir suteiktų didiko titulą.

Kolumbas, 1492 m. suorganizavęs tris laivus: Santa Maria, Pinta ir Nina pasileido į nežinamą kelionę. Ilgai klaidžiojęs jūrose ir patyręs daug vargo, galų gale spalio mėn. 12 d. pasiekė dabartinės Bahamo salas ir, išlipęs apt kranto, iškilmingai jas paskrūstijo "San Salvadoru", paskalbdamas jas Ispanijos karaliaus nuosavybe. Apie Kolumbą ištikusias bėdas ir nelaimes yra gausu literatūros, o dabar bevaik po 500 metų atsirado nuomonė, kad Ameriką atrado norvegų vikingai, arba Skandinavijos piratai, siautėję IX-XI a. Europos ir net Azijos pakraščiais.

Vikingų atsiradimo šiaurinės Amerikos kontinente įrodymai atrasti archeologai ir istorikai jau dirba istią šimtmetį. Surankijta labai daug įrodymosios medžiagos ir įvairių daiktų, rastų Grenlandijos saloje ir Newfoundlando. Jie dabar rodomi Metropolitan muzėjuje, N.Y.

Vikingai, būdami puikūs jūrininkai, geri kariai ir nemažesni vertelgos, buvo pasiekę Grenlandijos salą ir čia įkūrė prekybinį centrą. 1960 m. norvegų archeologas H. Ingstad šiauriniame Newfoundlando surado 900 metų senumo istią sodybą, minimą vikingų apdainuotuose padavimuose Vinland vardu. Dabar ši sodyba saugoma ir laikoma labai svarbiu istoriniu radiniu. Sodyba susideda iš hekanų aštuonių namų, kurių viduryje aslo įrengtuose židiniuose rasta pelenų ir anglų Juos istyrus nustatyta, kad tai yra liekanos iš IX a. p. Kr. laikų.

Apie 100 m. nuo namų rasta skandinaviška sauna arba pirtis su iš akmenų išmūryta krosnimi. Saunos telikę tik akmeniniai pamatai, sienas ir medžių rastus; matyti sunaudoto savo reikalams eskimai.

Sodyboje rasta nemažai namų apyvokos daiktų: bronzinis dubuo, saukštų, kardas ir net aukšinių ir sidabrinųjų papuošalų, kurių kilmė siejama su skandinaviskais išdirbiniais.

Karingi indėnai ir nesvetiniga gamta privertė vikingus apeleisti šį šalčio ir ledų sukaustytą kraštą. Rastus gyventojus — indėnus ir eskimus jie pavadino "skraelingais" ir negalėdami nuo jų apsiginti sugrįžo į Skandinaviją, palikdami įkurtą kaimelį, kurį jie buvo pavadinę "Vinland". Yra surasta pėdsakų, kad miško medžiagą triobesių statybai jie atsigabendavo net iš tolimiausių vietovių upėmis su savo gerai pastatytais laivais. Trobesių išplanavimas ir statybos stilius puikiai atitinka norvegiską statybą. Viename kieme rastas akmuo ant kurio runiškėmis raidėmis kerėjimo ir burtų įrašai ir giesmės žodžiai. Šie įrašai runiškėmis raidėmis aiškiai byloja, kad čia gyventa vikingų. Runų raidyną naudojo skandinavų, gotų ir germanų gentys. Be to, ant to paties akmens rastas įrašas, kad vikingai buvo pasiekę net dabartinį Heavener vietovę, Oklahomeje ir Kensington Minnesotoje.

Vikingų paliktų daiktų buvo surasta ir Kanadoje, k.a. leduose išsilaikiusi švarko rankovė ir iš medžiagos audimo nustatyta, kad tai yra norvegiskos audinys, taip pat rasta įvairių varžtų, kurie buvo naudojami laivų statyboje ir net pinigų.

Visus stebina, kad nežiūrint vikingų didelio patyrimo jūrų kelionėse, vis dėlto perplaukėmės audringo šiaurinio Atlanto, kuris skiria š. Amerikos kontinentą nuo Norvegijos, pareikalavo dideles drąsas ir nemažą patyrimą. Šis atstumas sunkiai nugalimas ir dabartiniais laivams, o IX ar XI a. jūrininkai neturėjo nei kompos, nei kitų navigacijos instrumentų. Jų vienintelis kelrodis buvo saulė ir žvaigždės, arba šiaurės ašigalio magnetinės pašvaistės, kurios sudarydavo mirazinius Grenlandijos salos vaizdus. Manitobos universitetas yra istyręs, kad iš 240 mylių atstumo pašvaisčių metu galima horizontą matyti Islandijos salą. Vikingus skatindavo vykti į tolimas keliones ne tik smalsumas, bet ir prekybiniai tikslai: atvežant eskimams ar indėnams geležies dirbinių, audinių, gėrimų, indų ir kt., juos išmainant į kailius, jūrų vėplių iltis ir pan. Tokiu būdu išvada yra, kad Ameriką atrado vikingai, tik Kolumbas ir kiti jos vardą išpopuliarino.

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Valiūnas
Apie istorinius lietuvių kovos metus
I anglų kalbą išvertė Juozas Balovičius
Kaina \$2. Kietais viršeliais — 3.
Ši įdomi knyga gaunama: DRAUGAS, 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629

"GETTING AROUND WITH PAT" From the practical... to the exotic... In Merchandise and Service - - - All Over Chicagoland!!

Don't miss the "BRU TO BARBIE DOLL & MINIATURE SHOW & SALE". Features a display of "THE WORLD'S DARLING, SHIRLEY TEMPLE". On sale by dealers: Antiques, modern, collectibles, doll accessories. Also reproductions and molds. Admission \$2.50. 50¢ off with this ad. Sun., Feb. 22, 9 am - 5 pm. RAMADA - O'HARE INN, Mannheim & Higgins, DesPlaines.

For homemade specialties — it's ANGIE'S PIZZA WEST. Every Italian dish, all types of pizzas — and a delicatessen! Have them cater any occasion. It'll be a success! 4047 W. 115th St., Alsip, 371-1308

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Dūlintuval. Išmetamieji vamzdžiai ir kitai pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 90th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro. Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS CESAS šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

„Draugo“ administracija, norėdama paskatinti ir palėngvinti savo skaitytojams įsigyti vertingų knygų, sudarė 5 atskirus įvairių knygų siuntinius už papigitą kainą. Užsisakant pasirinktą siuntinio numerį, mokėsite su persiuntimu tik \$12.00, kai knygų originali kaina yra dviguba.

SIUNTINYS NR. 1

- AUKSO KIRVIS. Juozas Švaistas. Rinktinės mūsų žmonių pasakos. 224 psl.
- VYSK. P. P. BOČIO ATSIMINIMAI. Surasė prof. Z. J. Vinskis. Redaguota Vaisnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos 580 psl.
- PIRMASIS RŪPESTIS. Jurgis Jankus. Velnio bala. Žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 psl.
- DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikų tarpio žaidzas ir skaudulius. 187 psl.
- BREKŠMĖS NAŠTA. Jurgis Gliauda. Romanas. 384 psl.

SIUNTINYS NR. 2

- ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 460 psl.
- LIEPUSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI. Jurgis Gliauda. Premijuotas romanas. 304 psl.
- PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 psl.
- MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 psl.
- PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 psl.
- SŪNUS PALAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 psl.
- AIDAI IR ŠEŠĖLIAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 psl.

SIUNTINYS NR. 3

- MEILĖ DVIDĖSIMTAJAME AMŽIUIJE. Petras Maldeikis. 274 psl.
- ORA PRO NOBIS. J. Gliauda. Premijuotas romanas. 448 psl.
- KOVOS METAI DĖL SAVO SPAUDOS. Vytautas J. Bagdonavičius. 364 psl.
- LIEPUSNOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 230 psl.
- GYVENIMAS YRA DAILUS. Vytautas Volertas. 242 psl.
- OSIANČIOS PUŠYS. Halina Didžiulytė-Mošinskienė. 174 psl.
- LUKŠIŲJAI. A. Giedrius. Vieno kaimo praeities atgarsiai. 228 psl.

SIUNTINYS NR. 4

- ABRAOMAS IR SŪNUS. Aloyzas Baronas. Premijuotas romanas. 206 psl.
- VARDAI IR VEIDAI. Stasys Yla. Mūsų Kultūros istorijoje. 346 psl.
- DALININKO ŽMONA. Juozas Timins. Romanas. 218 psl.
- IŠGANIMO KELIAS. Filoteja. Šv. Pranciškus Salezas. 336 psl.
- AMŽINI ŠEŠĖLIAI. A. Vilainis. Literatūriniai reportažai. 174 psl.
- NEĖSTANTI ŠVIESA. Pranas Garšva, MIC. Marijonų veikla Amerikoje. 352 psl.

SIUNTINYS NR. 5

- METŲ VINGIAI. Alfonsas Tyruolis. 176 psl.
- VYRAI KLYSTKELIUOSE. Dr. Juozas Prunskis. 308 psl.
- LAIPTAI Į TOLUMAS. Liudas Zeikus, romanas. 242 psl.
- PIETŲ KRYŽIUS. Venancjus Ališas. Sonetai. 98 psl.
- SŪNUS PALAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 psl.
- MARIJOS SEKIMAS. Tomas Kempietis. 128 psl.
- KRISTAUS KANČIA. Išvertė J. Talmantas. 350 psl.
- MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. Vincentas Brizgys. 142 psl.
- KELIONĖ. A. Tyruolis. Eilėraščiai. 128 psl.
- TRYŠ ŽODŽIAI arba GYVENIMO MAGIJA. Juozas Švaistas. 176 psl.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St. Chicago, Ill. 60629
Išilgus gyventojai dar pridėda prie kiekvieno siuntinio 60 ct. valstybinio mokesčio.

Blogi pasėjusi galva išsėsis po žeme, o jos gėdingos idėjos pasiliks vaikščioti ant žemės. Arklio saugokis iš užpakalio, karvės iš priekio, o pikto žmogaus iš visų pusių. Lietuvių priežodis

Egipto parašiatininkai karinio parado metu

REDAGUOJA ST. SEMEINIENE, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

IŠ KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJOS

Kultūros darbuotojų konferencija vykusį Clevelande lapkričio 22-23 dienomis, sukvietė JAV LB Kultūros tarybos, kuriai vadovauja sumani pirmininkė Ingrida Bublienė, techniškai buvo suorganizuota labai gerai. Visas vyko laiku, planingai. Atvažiavusių atstovų, svečių priėmimas buvo šiltas, svetingas, jausmas, sakyčiau, ištaigingas.

"Tai pirmas bandymas", kalbėjo pirm. Ingrida Bublienė, "tiksias — susitikti, susipažinti, susilieti ir suartėjus bendromis jėgomis visose kolonijose ryžtingai imtis kultūrinio darbo".

Konferencijos programa buvo perplėyta sodriais punktais. Toms Venclovos įdomi, taikli pasakaita apie tris tautines kultūras — srovės. Dr. A. Razmos išsami pranešimas apie Liet. fondo augimą, jo naudą ir viltis. Anatolijaus Kairio ilgokas, duodantis teisingą istoriją ir kalbėtojo — kūrėjo, dramaturgo — su ja susietus išgyvenimus, gal šiai įtęgtai ir per ilgus referatas. Vadovo Kleizos kelionių po Pietų Ameriką, Vokietiją, Australiją — susitikimą su lietuvišiais įdomus pranešimas, pateiktas pietų metu, išnaudojant laiką, nukentėjo, nes klausančių dėmesys nori nenori, buvo blaškomas. Juozas Kriaučiūno iš Putnamo smulkus Alkos muziejaus pristatymas, sakyčiau, kiek nuobodu. Praskambėjo. Gal dėl to, kad visos tos žinios buvo jau skaičiuojamos, kartojosi ir lietuvių finansų bei darbininkų trūkumą, kurių konferencija — megalyje parūpinti. Juozas Stopena užsiima suapžindinti mūsų radijo valandų darbuotojų, jų būdams, vargais. Sužinojome, kad Amerikoje veikia 22 radijo valandės.

Pranešimuose dar dalyvavo literatūrai: St. Santvaras (literatūra), Andrius Kuprevičius (muzika), John F. Cadzow iš Kent-urto kalbėjo apie galimybes steigti Lituanistinę katedrą, Nijolė Palubinskienė (dailė). A. Idzalis pranešė, kad jau ruošiamas mokslininkų ir šiaip mirtinųjų žmonių, kurie ką nors gali dirbti kultūrinėje veikloje, vardynas ir primygtinai ragino visas apylinkes registruoti savo akademikus, paruošti jų sąrašus ir pasiųsti centrai. Kitaip ten bus draug, o sąrašus išspausdinus, daug pagiežios.

Apylinkių veiklos pranešimuose dalyvavo Detroitas — Liudą Ruginienė, Philadelphia — Teresė Gečienė, Bostonas — A. Astravas, Chicago — D. Augienė. P. Kačinskas iš Rochesterio ragino susirūpinti lietuviškai nekalbančiais lietuviškais ir mišriomis šeimomis. Buvo duotas žodis ir soc. reikalų atstovui p. Butkui.

Pirmos dienos vakare žiūrėjome iš Chicago Dainavos ansamblio atvežtą "Čičinską".

Tauta gyva dvasinėm vertybėm

Išskirtina ir labiausiai visus dominusi buvo Tomo Venclovos paskaita. Tema, kaip jau minėjau, buvo: "Trys tautinės kultūros srovės". T. Venclovos, tik ką vakarykščiai grįžusio iš Ispanijos Madrido konferencijos, siūlymas ir prašymas buvo: kad mūsų kultūrinis darbas, pastangos, mintys, raginimai kokiais nors būdais, keliais pasiektų Tėviškę. Nemirkim tik savo sultys ir ką bedirbam vadukimės Kanto imperatyviniu dėsniu: "Elkis taip, kad tavo elgesys taptų bendras dėsniu kitiems", atseit — ką darai — daryk gerai. Ir tęsiant toliau kalbėjo mintimis: kad visa, ką darome, neatjungtume nuo ten esančiųjų, kad nuolat galvotume, ką ten jiems — broliams, sėmės — galėtume padaryti, padėti. Savo darbu, žodžiu, jų energiją pakelti, palaikyti, jėgas ir ryžtą sužadinti. Atsiminkime, ką Mikalojus Dauka rašė, jog ne rūbų puikumu, ne žemių gausumu, ne materialinėmis gėrybėmis gyva bus tauta, bet savo kalba, savo dvasinėmis, kultūrinėmis vertybėmis.

Ir pagrindžio leidinys "Alma Mater", cituotas "Drauge", parbėže to ryšio būtinumą ir tikrai užpelnintą mums čia laisvėje gyvenantiems prikišti neryžtingumą, abuojumą ir visai nekreipimą dėmesio į tu vertybių persiuntimą jiems tenai, kad jie žinotų, kuo mes gyvi ir patys būtu pakelti moraliai, žinotų, kad kovoja ne vienai.

Lietuvos pagrindis tvirtas

Labai svarbu žinoti visiems, kurie kokiais nors keliais ar progomis pasiekia gimtą tėvų žemę: vežkim knygą, spaudinius, iškarpas straipsnių idėkim į laiškus. Jie labai dažnai nueina neišmesti. Tai T. Venclovos kalbos nu-

trupėlės. Stebėdami ir sekdami komunistinėje sistemoje gyvenančių lietuvių kultūrinis pasireiškimas, turime įsiaišyti ten gyvenančių ir dirbančių lietuvių batus, atsijoti, kur pelai, kur grūdai, ir džiaugtis jų sunkių pastangų kiekvienu pozityviu laimėjimu. Pogrindis nuostabiai Lietuvoje tvirtas, ir mes čia gyvenantys turime daugiau rodyti jo leidiniam dėmesio.

T. Venclova teigiamai vertino mūsų kultūrinę veiklą. Jo manymu, mes pakankamai aktyvūs, tačiau pabrėžė, kad ne tik vienas darbas negali ribotis čionykščiu kontinentu. Kiekvienas darbas turi būti skirtas Tėvynei, kad broliams ten būtų drašiau grumtis. Jo kalbos tema, kaip minėjau, buvo trys kultūrinės srovės — apraiškos: komunistų kontroliuojamoji, pogrindžio ir tremties. Visos yra svarbios, bet pogrindyje yra gyvybė ir garbė, — kalbėjo T. Venclova.

Ką darai — daryk gerai

Genys margas, pasaulis dar margsinis... Žmonių nuomonės nuo tos patarles neatsilieka. Skyrėsi konferencijoje nuomonės dėl kultūrinio pasireiškimo lygio. Andrius Kuprevičius, referuodamas muzikinius pasireiškimus, nusiskundė, kad įvairūs pasirodymai dažnai būna žemo meninio lygio. Esą, jis girdėjęs, kad ir Chicagoje nesa, arba labai retai pasitaiko tikrų, rimtų koncertų ar rečitalių. Būna daug baliukų ir balių, parengimų, kai koks menininkas, lyg sliėkas žūklėje, pakabinamas — pasirodo scenoje porai minučių. Kalbėtojas akcentavo, kad svarbu gerai pasiruošti ir duoti žiūrovui bei klausytojui kuo geriausia medžiagą. Mintimis derinosi su T. Venclovos: "Ką darai — daryk gerai".

Tuo tarpu Anatolijaus Kairys referate ir vėliau kalboje entuziastingai gynė kiekvieną kultūrinį pasireiškimą ar teatrinį pasirodymą. Juk, anot kalbėtojo, "klojiminiai vaidinimai išnešė mūsų teatrą į didmiesčio scenas", arba — "geriau turėti tai, ką galime, ką turime, o ne verkti ir žudyti dėl aukšto lygio".

Teatriniai ansambliai, branduoliai jau kuriami kai kuriose apylinkėse ir skatina tuo klausimu susirūpinti, organizuoti prie-

lituanistinių mokyklų ar atskirai LB-nės ribose vaidybinis ar dailiojo žodžio būrius, kurti, puoselėti, organizuoti jaunimo teatrą.

Marquette Parko apylinkės veikla

Ne visos apylinkės atsiuntė savo atstovus. Dėl to, buvo nusiskusta, apgailestauta. Veiklos pranešimai (tie, kurie buvo pateikti), manų manymu, buvo gerokai sausi, dvelkė statistika. Laikas buvo vadovaujančio Viktoro Mariūno taupomas. Ne visi atstovai buvo pakviesti pasisakyti. Jiems teko laukti rytojaus diskusijų metu. Dėl to buvo nepatenkintų ir nusivylusių. Žmonės nori išsikalbėti, pasisakyti. Ypač kai atvažiuoja iš toliau ir tam yra pasirošę. Mažosios kolonijos gyvena visai kitokiose apylinkėse. Jiems trūksta žmonių programoms. Ten vienas renginys yra visiems kolonijos nariams. Parengimai solidarai derinami, kad nevyktų jie paraleliai. Detroitas (L. Ruginienė) atvežė visų metų renginių lapelį, tobulos veiklos dokumentą, sektingą visoms apylinkėms.

Pranešdama apie Chicago, tiksliau sakant Marquette Pk. apylinkės veiklą, nes jai atstovau, nesileidau į visų buvusių parengimų smulkmenas. Paminėjau dėl paskutiniųjų. Įjungiau ir Viešosios bibliotekos vykčius etninius renginius — 8 vakarus skirtus lietuviams. Programai vadovavo Marija Saulaitytė Stančukienė, komitete dalyvavo Marquette Pk. LB-nės valdybos du nariai.

Ilgiausiai sustojau prie mūsų "Senimo ir jaunimo" simpoziumo, jo iškeltų minčių. Pabrėžiau nuomonę, kad LB-nė turėtų rūpintis jau darželiniais ir pirmų skyrių pradž. mokyklų vaikais, nes be jų lietuviško paruošimo vėlesnei kultūrinė veikla bus neįmanoma.

Antra — kaip dr. Laima Nainytė Garbonkienė siūlė — reikia apjungti, surinkti, gražinti nutilus, nubyrėjusius mūsų akademikus, pasklidusias liet. šeimas.

Parėmiau siūlymą organizuoti jaunimo — vaikų teatrinę grupę, studijas, ruošti daugiaau vaidinimų vaikams. Teatras išprusina vaidintojus, grynina kalbą, suartina, suburia.

Paminėjau Laimos Garbonkienės siūlymą organizuoti atskirą branduolį politiniams reikalams, kad būtų galima priėti prie įtakingų amerikiečių pareigūnų.

Paminėjau Seminarą pareiktą nuomone, kad Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga turėtų būti ne šalia, o kartu veikianti, kaip jauna gajė jėga pačioje LB-nėje.

Lituanistinis darbas ir kultūra

Kartais vadovaujančio konferencijai kalbėtojų pranešimai buvo sustabdomi, nes jie neliedavo tiesioginiai kultūrinės veiklos. Tačiau juk kartais sunku beatskirti, kur baigiasi lituanistinis darbas ir kur jau prasideda kultūrinis. Argi mūsų vaikai neturi būti lietuviškai, norėdami apstipėti lietuvišką kultūrą ir arindami lietuviškus žanodus tolyn kultūriškai, jie kartu nesemia iš lituanistinio auklėjimo aruodo, kuris ir yra lietuviškai kultūrai pagrindas.

Panašią problemą turėjo Aloyzo Astravo pranešimas, labai kruopščiai paruoštas, kuriam pritrūko laiko ir vadovaujančio konferencijai kantrybės.

A. Astravo pranešime tarp kitko randame siūlymus: įvesti į lituanistines mokyklas visuomeninį kursą, kuris apimtų susirinkimų parengimų ir minėjimų organizavimą, jų programų sudarymą ir jų programų pravedimą. Mūsų rašyto žodžio menininkams mažėjant, reikalinga surasti būdą, kuris galėtų negrąžinamai iškeliaujančių vietos užpildyti. Lituanistinėse mokyklose reikia skelbti savos kūrybos — eilėraščių ir prozos konkursus. Ir dar vienas, sukėlęs gyvas diskusijas siūlymus — mokėti mokiniams po 2 dol. į valandą, kad lankyti lituanistines pamokas.

Paulius Augius

Bažnytkaimis Lietuvoje, 1937

ĮVAIRENYBES APIE NANCY REAGAN

Labai daug žmonių, daugiausia moterų, tiesiog apibėria amerikiečių spaudą klausimais apie Nancy Reagan, kurios vyras buvo prisaikdintas prezidentu praeitą antradienį, ar ji turėjusi kosmetikos operaciją savo veide, kaip čia populiariai vadinama „face lift“? Atsakymas yra „ne“.

— Ne tai, kad aš prieštaraučiau tam, — neseniai ji paaiškino — Tik kad man niekad to nereikėjo. Bent aš manau, kad man nereikia.

Kadangi Ronald Reagan sukaks 70 m. vasario 6 d. ir daugelis jo draugų yra panašaus amžiaus, o jų žmonos, jei ne visos, tai bent dauguma, pasidavė plastinės chirurgijos „menui“.

Nancy Reagan — studentė jaunystėje (kairėj) ir dabar

Reikėtų ruošti 2-jai konferencijai

Išvadų komisija, kurią sudarė Rasa Soliūnaitė, Ričardas Burba ir Viktoras Vaitkus, išsklausius konferencijos pranešimus, priėjo nuomonės, kad išvadamis skelbtini trys kultūrinės veiklos aspektai:

1. Lietuvių išvijos kultūrinė veikla turėtų reikštis ne tik savųjų tarpe.

2. Keliant mūsų kultūrinės veiklos svarbą, skatina, kad kiekviena apylinkė suruoštų per metus bent vieną kultūrinį parengimą, taikomą plačiai amerikiečių visuomenei.

Grįžtant prie „face-lift“ ne viena prezidentienė neturėjo jų, vyrams esant Baltuose rūmuose. Rosalynn Carter turėjo krentančių akių vokų operaciją (blepharoplasty) prieš vyro išrinkimą prezidentu. 1976 m. Berry Ford padarė operaciją Palm Springs, po to, kai Carteris sumušė jos vyrą rinkimuose. Spauda skelbia, kad dabar ji rengiasi antrą kartą „pakelti veidą“.

Tarp kitko, ponias Ford buvo trečioji persiskyrėle Baltųjų rūmų istorijoje, tampa „Pirmąja moterimi“.

Pirmoji buvo Rachel Donelson Robarda, kuri ištekejo už Andrew Jackson 1791 m. 38 m. prieš jį išrenkant 7-tuoju JAV-ų prezidentu. Antroji buvo Florence Kling De Wolfe, kuri ištekejo už Warren G. Harding, vėliau išrinktu 29-tuoju JAV-ų prezidentu.

Ronald Reagan, žinoma, yra pirmasis persiskyręs vyras, išrinktas JAV-ų prezidentu, pirmasis iš profesijos aktorius ir seniausias amžiumi. Jo žmona yra pirmoji profesionalė aktorė, tampa pati šios tautos „First Lady“.

Hollywoodą „First Lady“ kartų reprezentavo Washingtono, D. C., bet niekad tokioje aukštumoje.

Kadangi Ronald Reagan sukaks 70 m. vasario 6 d. ir daugelis jo draugų yra panašaus amžiaus, o jų žmonos, jei ne visos, tai bent dauguma, pasidavė plastinės chirurgijos „menui“.

Nancy Reagan — studentė jaunystėje (kairėj) ir dabar

MŪSŲ VEIKLA

Danutė Augienė išleido dail. Pauliaus Augiaus 8 jo darbų produkcijas, atviručių forma, vyro 20-ties mirties metinių sukakties proga. Atvirutes galima įsigyti pas leidėją (dail. našlę) ir platintojus. Atvirutes išleistas gerame popieriuje, didelio formato ir tinka siuntinėti įvairiomis progoms. Vieną pavyzdį čia įdedame.

Dalia Kučienienė švenčių proga koncertavo Šiaurės Lake Shore senelių prieglaudoje, jai akompanavo kompozitorius E. Arias.

Grįždama iš Pietų Amerikos, Buenos Aires, parvežė į Chicago vieno iš garsiausių Argentinos kompozitorių Juan Jose Castro kūrybos. Tai atliko pasitarusio kompozitoriaus našlė žmona. Amercan Conservatory bibliotekoje jos iniciatyva buvo įsteigtas Argentinos kompozitorių skyrius. Išlėmė dalyvavo konservatorijos vadovybė ir Argentinos konsulas, kuris sveikino D. Kučienienę, atlikusią dar vieną kultūros ambasadorės misiją. Kadangi Dalia yra gyvenusi Argentinoje J. Perono laikais, įvairių amerikiečių gimnazijos ir grupės, apie tą istorinį etapą; ypač, kai šiuo metu Chicago miesto centre sėkmingai vyksta Evitos Rocko operos pastatymas.

Contemporary Music Society buvo pakvietusi Dalią Kučienienę atlikti moderniosios muzikos koncertą. Tarpe kitų kompozitorių yra buvę ir „Donelaičio melodramos“ lietuviškai. Amerikiečiai kompozitoriai labai susidomėjo šiuo kūriniu.

Lietuvių Kultūros komisijos iniciatyva šis Donelaičiui skirtas kūrinys (žodžiai D. Kučienienės, muzika E. Arias), buvo Universal studijoje įrekorduotas ir pagamintos juostelės išsiuntintos į įvairias lietuvių radijo stotis. Chicagoje šis originalus kūrinys buvo transliuotas Margučio ir Lietuvos Aidų radijo bangomis.

Atstovės pranešimas. Sausio 11 d. buvo sušauktas L. B-nės Chicago apylinkių pirmininkų ir valdybos narių informacinis pasitarimas. Programoje be kitų punktų, buvo LB Marquette Pk. valdybos narys — atstovė Danutė Augienės pranešimas apie Kultūros darbuotojų konferenciją Clevelande, kuriai čia ir spausdiname.

Juzė Daužvardienės „Populiar Lithuanian Recipes“ buvo išleista 8-toji laida prieš pat Kalėdas. Tai tikras „best-seller“.

Geriausia vieta gyventi

Per paskutiniuosius pora ar trejetą dešimtmečių, šis kraštas gal ir nesulaukė žemyn prestižo, svarbumo ir įtakos atžvilgiu.

Tačiau imant „gyvenimo kokybę“ žvilgsniu, JAV-bės pasilieka geriausia vieta pasaulį gyventi. Taip praneša Claude F. Anderson, Palo Alto, Cal., The Electric Power Research instituto prof., ir Ben Chieh Liu, Kansas City, Mo., The Midwest Research instituto prof. Jie du ištyrė gyvenimo vertę pusės šimto geriausių kraštų. Jie išvedė, kad, nežiūrėrint amerikiečių problemų, JAV-bės figūruoja pirmoje vietoje, istengdamos suteikti savo piliečiams visokias jų norimas gėrybes bei pagėdavimus.

Antroje vietoje seka Kanada, po jos iš eilės: Australija, Švedija, Sovietų Sąjunga (? red.), Norvegija, Naujoji Zelandija, Šveicarija, Danija, Rytų Vokietija (? red.), Čekoslovakija, Japonija ir Britanija.

Dalia Kučienienė po koncerto su akompanatorium kompozitorium dr. E. Arias, Panamos generaline konsule Angela Munoz de Lew ir Lietuvos generaline konsule Juzė Daužvardienė.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Denver, Colorado LIETUVIŲ VEIKLA

Praėjusių metų gruodžio mėnesyje Vytauto Beliajaus pastangomis buvo išrūpinta vieta Colorado Heritage Center lietuviškai eglutei ir programai. Adelė Mikelevičienė jau antri metai moko jaunimą gaminti lietuviškus kalėdinius papuošalus ir organizuoja lietuviškų dirbinių parodėles. Šiame Colorado centre lankytojai galėjo nusipirkti šiaudinukų, juostelių ir įvairių medžio dirbinių. Kalėdų švenčių metu — nuo gruodžio 6 d. iki 1981 m. sausio 6 d., per vieną savaitę aplankė daugiau kaip 3000 lankytojų. Dvejose pagrindiniuose Denverio dienraščiuose buvo įdėtos lietuviškos eglutės nuotraukos su aprašymais kalėdinių papuošalų Lietuvoje.

Gruodžio 13 d., šeštadienį, buvo įvairių tautybių kalėdinės programos. Lietuviams buvo skirta viena valanda. Žodį tarė V. Beliajus, "Rūtos" šokėjai pagiedojo kalėdinių giesmių ir pašoko tautinių šokių pynę. Didžiū-

lė salė buvo pilnutėlė žmonių. Tos pačios dienos vakare buvo tradicinė Denverio lietuvių Kalėdų eglutė, ruošiamą Lietuvių Bendruomenės. Čia susirinko daugumas Denverio ir apylinkės lietuvių su šeimomis ir mažais vaikais. Buvo tikrai jauki ir šventiška nuotaika, visi giedojo kalėdines giesmes, patys jauniausi ir mažiausi berniukai pašoko ožiučius. Ir čia "Rūtos" šokėjai visus palinksmo dariai pašokdami keletą tautinių šokių. Ta pačia proga buvo LB Colorado apylinkės valdybos rinkimai. Naują valdybą sudarė: Arvidas Jarašius — pirmininkas, Jausius Jausis — vicepirmininkas, Charles Kowalis — išdininkas, Julius Bulota — sekretorius.

Nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 22 d., sekmadienį, 1:00 val. p. p. Applewood Inn patalpose, 14001 West 32nd Ave. Programos metu bus paminėtas LB Colorado apylinkės dvidėšimtmetis.

Vytautas Beliajus ir Adelė Mikelevičienė prie lietuviškos Kalėdų eglutės, Colorado Heritage Center, Denver, 1980 m. gruodžio 13 d.

Lemont, Ill.

LB VALDYBOS PLANAI

Lemonto LB valdyba posėdžiavo sausio 15 dieną išdininko Ričardo Burbos namuose. Dalyvavo valdybos nariai Viktoras Garbonkus, Agnė Katiliškytė, Linas Gylis, Romas Slivinskas, Vytenis Milunas, Ričardas Burba ir Rasa Šoliūnaitė. Taip pat buvo du svečiai: Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos vedėja Milita Milašienė ir bažnytinio komiteto pirmininkas Algis Mockaitis.

Valdyba pirmąsias perėjo planus Vasario 16 minėjimui. Lemonte šeštadienį, vasario 14 dieną, bus vėliavos pakėlimas 1 val. po pietų prie policijos stoties. Dalyvaus visi lituanistinės mokyklos mokiniai ir kaip visuomet atsilankys ir Lemonto miestelio burmistras George Bracken. Sekmadienį, vasario 15 d., 12:45 val. vyks lietuviškos pamaldos De Andreas seminarijoje, 127 th gatvėje Lemonte. Tuojau po pamaldų, 2 val. po pietų, Lemonto Maironio mokyklos patalpose, McCarthy Road, Lemonte, prasidės Vasario 16-tos minėjimas. Pagrindinę kalbą sakys Laima Garbonkienė. Meninį programą atliks mokyklos mokiniai, mokyklos choras ir Spindulio tautinių šokių grupė. Tą sekmadienį taip pat bus progos įsigyti naujų lietuviškų knygų Lemonto mokykloje.

Buvo nutarta, kad Lemonto LB metinis susirinkimas įvyks kovo 22 dieną, sekmadienį, mokyklos salėje. Susirinkimas prasidės 2 val. po pietų. Lemonto valdybos tradicinis Rudens balius ir šiais metais buvo nuotaiingas, tai valdyba nutarė 1981 metais Rudens balių ruošti spalio 24 dieną United Laborers salėje, Westmont. Kaip ir visuomet, Lemonto valdybos svarbiausias darbas per praėjusius metus buvo kaip tik gali paremti Lemonto Maironio lituanistinę mokyklą. Mokyklos išlaikymas vis brangėja ir bran-

gėja ir darosi labai sunku valdybai suteikti vis daugiau lėšų. Taip pat Lemonto valdyba bando užregistruoti visas naujai atsikėlusias šeimas, kurios gyvena Lemonte apylinkėse. Bandome užregistruoti visus vaikus į mokyklą ir įtraukti visus tėvelius į apylinkės veiklą.

A. K.

JURGIS GLIAUDA BAUSMĖ Nouvelų rinkinys

Turinys: Garbės vartai, viena diena pensininkės Stankuvienės gyvenime. Vėlykinis triptikas: amžninio verdėnė, prarastas džiaugsmas, Velykų kolūkių, bausmė, Kedro riešutėliai.

NIDOS knygu klubo leidinys 1980 m., 150 pusl. Kaina su paštu \$3.85. Ilinojaus gyv. dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

PUSMEŠIUI

\$121.00 Chicagoje

\$93.00

Ciceroje

(10/20/5/UM)

Pensininkams auto apdrauda

Amžius 62 iki 90 m.

6529 So. Kedzie Avenue

J. BACEVICIUS — 778-2233

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND

ADDING MACHINES

Nuomija, Parduoda, Taiso

Virš 50 metų patikimas jums

patarnavimas.

5610 So. Pulaski Rd., Chicago

Phone — 581-4111

Putnam, Conn.

BENDROS KŪCIOS

Jau tapo papročiu, kad kas metai Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolynei seselės ruošia bendras Kūcias seselėms ir apylinkėje gyvenantiems lietuviams. Pastarosios Kūcijos buvo suruoštos jau vienuolynei naujoji, nors ir nebaigto, namo valgomajame, gruodžio 24 d. Dalyvavo daugiau kaip 40 asmenų. Kūcijos pradėtos maldomis, vadovaujant vienuolynei kapelionui kun. St. Ylai. Maldose prisiminti ir mirusieji.

Plotkele dalinosi kiekvienas su visais, pasikeisdami geriausiais linkėjimais. Kūčių stalui patiekta tradiciniai gaminiai, tarp jų — aguonų pienas, prėskučiai, kisielis, grybų gaminiai ir t. t. Už baigtoje vėl pasimelsta ir pagiedotos kelios kalėdinės giesmės. Visi Kūčių dalyviai išklause nakties kalėdinių Šv. Mišių, laikytų kun. Ylos, 10 val. vakare.

Kalėdų dienos Mišios buvo atlaikytos 11 val. ryto. Visi jose dalyviausieji vėl susirinko seselių valgomajame pietums ir pabendravimui.

Apylinkių lietuviai nustebo, bet ir pasidžiaugė rajoninio dienraščio "Norwich Bulletin" straipsniu, pasirodžiusiu dieną prieš Kūcias, kuriame aprašyti Kūčių ir Kalėdų papročiai Lietuvoje. Tarp jų paminėti: Kūčių pasninko diena, kūčiaujant šienas ant stalo, plotkos, paruošimas Kūčioms bent 12 patiekalų. Išvardinti aguonų pienas, prėskučiai, kisielis ir kit. Pasakyta, kad Kalėdos Lietuvoje buvo ir yra švenčiamos kaip religinė šventė, o ne komercinė, kaip Amerikoje, kad dabar komunistinė valdžia Lietuvoje ir kitur draudžia Kalėdas

švesti. Kalėdų diena padaryta darbo diena ir tą dieną darban darbo diena ir dirbantieji neatvykę ypač baudžiami. Tačiau žmonės Kalėdas visticiek švenčia. Straipsnyje minimi ir valdžios išleisti šventiniai atvirukai, kurių užrašai tik su Naujųjų Metų sveikinimais, neminint Kalėdų. Atvirukai lietuvių ir rusų kalba.

Zinias korespondentui suteikė dr. J. Kriaučiūnas, kurio ir nuotrauka pridėta prie straipsnio.

Vasario 16 minėjimas

Vasario 16-tosios minėjimas įvyks vasario 8 d. Prasidės vienuolynei koplyčioje pamaldomis, kurių metu giedos Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos choras, dalyvaus ir Worcesterio šauliai su vėliava. Pradžią 1:30 p. p. Paskaitininkas A. Zenkus, iš metolimo Webster miestuko. Meninę programą išpildys Šv. Kazimiero parapijos choras ir Worcesterio lietuviškos mokyklos mokiniai. Bus remkamos aukos visiems trims lietuviškiems veiksniams. Apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti o moterys pageidajamos pasipausti tautiniais rūbais.

Mūsų mirusieji

Negailėstinga mirtis išplėšė didįjį lietuvių puoselėtoją ir Alkos archyvo — muziejaus įsteigėją prelatą Pranciškų Jurą. Jis mirė 1980 m. lapkričio 21 d. Sulaukė 87 m. amžiaus. Palaikytas Chicagoje Šv. Kazimiero kapinėse.

Taip pat gruodžio 22 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė savanoris — kūrėjas kapitonas Balys Mikaila. Jis palaidotas vienuolynei kapinėse. Sulaukė 84 m. amžiaus.

J. Kr.

Orbitair International Ltd.

su bendradarbiu

JONU ADOMĖNU

pristato

BALTIJA — LAISVALAIKIŲ

- Pasirinkimas iš 5 kelionių maršrutų
- Pirmos klasės patarnavimai
- Via Finnsair — CSA
- Su palydovu iš JAV
- Prieinama, viską — įskaitoma Kaina

Programoje

- Pagal tvarkarašius tarptautinių džių skraidys iš New Yorko su pilnu patarnavimu skrendant.
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia/shower (dvim asmenim kambary).
- Trys valgiai kasdiene Lietuvoje, Pabaltijo apylinkėse
- Inturisto vadovo-vertėjo patarnavimas
- Platus žinybių apžiūrėjimas, įskaitant įėjimo mokesčius ir muzejus
- Persėdimai į ir iš aerodromų

Specialūs ORBITAIR patarnavimai

- Lietuviškai kalbantys amerikonas palydovus išvyks su 15 ar daugiau kelių grupė iš New Yorko.
- Lankymai teatruiose pagal kelionės maršrutą
- Onu susisiekimas tarp Rusijos miestų
- Rusijos vizų sutvarkymas ir įskaitytas mokesčius
- Galima gauti paigintais kainas vaikams
- Rankinių įmokėjimas po 100 dol. asmeniui
- Įvairių kelionių maršrutuose įskaitoma Vilnius, Riga, Tallin, Maskva, Leningradas, Roma ir Pragas.

Pilnos dienos ekskursija į Kauną ir pusę dienos apsilankymas Trakuose.

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD. Toll Free (800) 223-7953
20 East 46th Street NY State (212) 986-1500
New York, New York 10017

Prašau prisųsti man „nemokamą“ brošiūrą su pilna informacija apie kainas ir datas penkių kelionių programoms į Pabaltijo kraštus.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas ir Valstybė _____

CLASSIFIED GUIDE

VYRAI IR MOTERYS

IESKOMAS PENSININKAS AR PENSININKĖ gyventi prie vyresnio amžiaus asmens. Kambarys nemokamai. Marquette Parke. Skambinti po 6 val. vakaro tel. 588-7888.

HELP WANTED — MOTERYS

REIKALINGA MOTERIS namų valymui vieną dieną savaitėje — penktad. ar šeštad. Evergreen Parke apylinkėj. Skambinti iki 4 v. popietel tel. 906-7732 arba po 6:30 v. vak. 425-1983.

PROGOS — OPPORTUNITIES

For sale
TASTE FREEZ
69th & Maplewood Ave.
Sale by owner
Telephone 334-3300

IEŠKO NUOMOTI

Reikalingas mieg. kambarys su virtuve, vienam asmeniui. Marquette Parke apylinkėj. Skambinti 323-3575.

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5800

A. VILIMAS
MOVING
Apraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 576-1882 arba 576-5906

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-7757
Vytautas Valentinas

ELEKTROS
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
4514 S. Talman Ave. 927-3559
KLAUDIUS PUMPUTIS

T A I S O
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MASINAS IR Saldytuvus
Kreiptis į Hermaną Dečkį
Tel. 585-6624 po 5 val. vak.
Kalbėti lietuviškai

COMPLETE HOME REMODELING
Kitchens, baths, porches, rec. rooms,
aluminum siding, etc. ALL WORK
GUARANTEED. Credit available.
FREE estimates. Call 871-7076.
ABAT BUILDERS

SKELBKITES "DRAUGĖ".

REAL ESTATE

Real Estate Sales
We are currently looking for bi-lingual sales associates. If you are interested in a career in Real Estate sales, please call Mrs. Diorio.

CENTURY 21 — CAHILL BROS.
REALTORS
TEL. — 585-6100

MISCELLANEOUS

NAMŲ APSILDYMAS
Įstatu naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazuinius.
ALBIN BANYNS, Tel. 447-8306

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

už apdraudą nuo ugnies ir automoto 10% — 20% — 30% pigiau mokėsite bilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 94th Street
Telef. — GA 4-8654

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plaušams ir valkuojams
visų rūšių grūdais.
Tel. RE 7-5168

M. A. ŠINKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI
GIMINIŲ škievietimui, pildomi
PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir
kitokie blankai.
MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Prilame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-9063

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisyimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocka. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektrai. Į automata galit kalbėti lietuviškai palikit pavarde ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARJIA NOREIKIENS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai patoguojamas geros rūšies prekės. Maistas ir Europos amatiniai.
2608 W. 69th St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-5787

INUOMOJAMA — FOR RENT
ISNUOM. 2 butai be baldų. Bridgeporte. Galima tuoj užimti.
Skambinti — 847-7818

ISNUOM. mažas butukas beismente su visais patogumais. Marquette Parke
Skambinti GR 6-1654

ISNUOM. 3-JŲ KAMB. BUTAS naujai įstatytas ir išdažytas vienam ar dviem suaugusiems, be vaikų. Be jokių gyvuliukų. 61-os ir Artesian apyl. Teirautis tel. 778-7886 arba WA 5-6126.

Perakaitė "Draugę", duokite ji kitiems pasikaityti.

DEMESIO

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 W 69th Street — Tel. RE 7-1941

REAL ESTATE

Parduodamas gerai išlaikytas 3-jų butų, šviesų plytų, 24 metų namas ir mūro garažas. Kas interusuotas pirkti dėl kainos sutarsime. Skamb. 925-2009

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 WEST 63rd STREET
Tel. 436-7878 ar 839-5568

Atdari apžiūrėjimui

SEKMADIENĖ, SAUSIO 25 DIENA
1:00 IKI 4:00 VAL. POPIET
7032 S. Campbell Ave.
5 kambarių mūro bungalov. Tik \$35,000.

7818 S. Latrobe Ave., Burbank
4 mieg. Cape Cod, Daug priedų. Platus sklypas. Garažas. Pamatykit sekmdienį.

BUDRAITIS REALTY

Tel. — 767-0600

NAUJI 2-JŲ BUTŲ NAMAI

Atdari apžiūrėjimui sekmdienį nuo 12 iki 5 valandos
6117-19 S. Parkside Ave.
Pagėidaujant, ribotam laikui, duodama sąlyginė paskola už 10% nuosimti 29 metams.

FITZGERALD CONSTRUCTION

Tel. — 636-7600

Atdari apžiūrėjimui

SEKMADIENĖ, SAUSIO 25 DIENA —
1:00 IKI 4:00 VAL. POPIET
3418 W. 60th Place
Valgomasis, rūšys, 3 miegami

9237 S. Tulley, Oak Lawn
Mūr. "ranch", pilnas rūšys, garažas.

Marquette Pke. — Mūr. Georgian, 2 mieg., seimos kamo, 4 mas. garažas.

Pajamos — Mūr. 2 butų atremontuotas. Rūšys, garažas.

Mūr. Cape Cod — 3-4 mieg. kamb. seimos kamb., centr. vėsinimas. Garažas.

CENTURY 21 — BEACON

3215 W. 63rd Street
Tel. — 436-7100

SO. CENTRAL WISCONSIN

Well kept 3 bedroom ranch with frontage on good fishing lake. Corner fireplace, enclosed porch, and garage.
Call Nancy at

YORETOWNE REALTY, INC.

606-586-5141

BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

TIK VIENA YRA GARBĖ - DARBAS TĖVŲ ŽEMEI

Inž. Antano Rudžio 70 metų gimtadienio proga

Ziemos saulės ir sniego spindėjimo akinami, slidėmis per laukus artinamės prie Marijos ir inž. Antano Rudžio sodybos. Sustoję prie gražaus lietuviško kryžiaus, garbę rūpintojėliui atidavę, gerėjoms aplinka, ežerėlių, pilies kalnelių, Kelių šimtmečių senumo varpinėje varpas išmuša popiečio valandą. Stovime prie stilingo namo, menančio viduramžių dvaro pastato puošnumą.

Dviejų didelių šunų urzgimū pasveikinti, sunkias duris atsidarėme, puošnioje menėje, kurios viduryje žiburiuoja didelė apskrita ugnivietė. Mus džiaugsmingai ir nuosirdžiai priima šeimininkai, visados draugiški, malonūs. Inyktame apžiūrėti meno vertybes, lietuvišką tautodailę. Stebimės gražia namo architektūra — ponios Rudienės kūryba. Ji buvo architektė, inžinierė, brėžytoja.

Pasisvečiavę susėdame prie ugnivietės. Saulės spinduliai išsiteria ant menės balkono medžio drožinių, ant gražios lietuviškas raštus papuoštos kraičio skrynios, kurios dangtį atvertę skaitome įrašą verio plokštėje: „... sveikiname linkėdami ir toliau eiti šiuo prasmingu, gražiu ir spalvingu keliu...“ „... Ši tradicinė kraičio dėžė simbolizuoja į ją sudėtas dvasines vertybes, kurias Jūs, apvainikavę lieuviskomis spalvomis, papuošę tautiniais raštais, sukrovėte į savo tėvų žemės didįjį aruodą. Jūsų idealizmas, pasiaukojimas ir meilė tegu šviti pavyzdžių kartų kartoms ir lyg švyturyso rodo kelią į lietuvišką laimės kalną...“ Seka 70 šeimų parašai. Čia pat krūva kitų sveikinimų, kuriuos atsiuntė organizacijos, draugai, bičiuliai.

Verčiame draugų padovanoto albumo lapus, čia sudėtos įvairios jaunystės dienų nuotraukos. Matome Rudžius su prezidentais, žymiais politikais, senatoriais, gubernatoriais, kabineto sekretoriais, užsienio valstybės vyrais, dignitoriais. Kitame — lietuviškos veiklos nuotraukos. Kongresai, suvažiavimai, šventės, posėdžiai, kultūriniai renginiai, veikla. Atvertę puslapį sustojame prie

Paieškojimas

JULIANOS ir JONO TAUTVAISŲ, jų tėvo vardas Stanislovas Tautvasas, gyvena Chicagoje — kilęs iš Lietuvos, Zagarės miesto, Raktuvės gatvės. Ieško jų dėdės Vinco Tautvaisio sūnus: Stasys Tautvaisas, gyvenęs Lietuvoje, Zagarės mieste, Raktuvės gatvėje Nr. 39. Iš Lietuvos persikėlė 1960 m. į Vak. Vokietiją, dabar gyvena: Max-Beckmann Str. 38, 5014 Kerpen-Sindorf, West Germany.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutapsite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogių planų atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą kartą ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Tel. — Prospect 6-8998

nuotraukos, kurioje matome jauną Antaną Rudį, jūrininko drabužiais, besirengiantį iškelti laivo bures. Šalia stovi ponias Rudienės žvilgsniu į vandens tolius. Metai — 1942. Tai lyg ir istoriniai metai, kai aktyviai veikė lietuviškos organizacijos, išplaukė į platumų lietuviškos veiklos vandenyną. Jaunų dienų ryžtingas užsijomimas augo, šakojosi. Pasirinkęs krikščionišką — katalikišką organizacijų bazę veiklai tolerantiška dvasia dirbo visur, kur buvo veikama Lietuvos laisvinimo, lietuviškos ugdymo, spaudoje, kultūroje, šalpoje.

Nuo 1943 Antanas Rudis buvo Alto centro valdybos narys, pirmininko pavaduotojas, vėliau pirmininkas. 1955 — 55 Lietuvos prekybos rūmų pirm., 1953 — 54 Lietuvos bendruomenės tarybos narys, Balso direktorius, ALRK federacijos centro valdybos pirm., ilgametis Lietuvos katalikų spaudos d-jos direktorius, vicepirmininkas bei pirmininkas, ALRK susivienijimo direktorius, kultūrinių organizacijų mecenatas, rėmėjas. Ilgu sąrašu išsėstų visos kitos organizacijos, klubai, draugijos, kurioms priklausė, vadovavo.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

1965 metais įsteigė arti 10 m. veikusią „Lietuvių forumo“ radijo valandėlę, kurios programose dalyvaudavo žymieji lietuvių visuomenininkai — kultūrininkai. Programų direktorė Marija Rudienė, švenčiant pirmą metų sukaktį, pabrėžė, kad „Forum“ programos bus vedamos lietuvių ir anglų kalbomis. Žymūs amerikiečiai politikai, visuomenininkai, žurnalistai ir atsakingi valdžios pareigūnai kviečiami programos dalyviais, tikslu lietuvių supažindinti su šio krašto gyvenimu, o amerikiečius su lietuvių kultūra, siekimais, kova dėl laisvės. Lietuviams reikalinga turėti draugų, susipažinusių su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

Pasveikinę Antaną Rudį gimimie, vadovavo.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

Antano Rudžio politiniai komentarai lietuvių ir anglų kalbomis būdavo taikūs, gerai paruošti.

Antanas Rudis aktyviai veikdamas, atukojo darba, rėmė ir finansiniai. Paramos susilaukė operai, kongresai, akademijos, sąskrydžiai, suvažiavimai, lituanistinės mokyklos, šventės, leidiniai, knykos, spauda. Eilėje organizacijų, kultūrinės veiklos vienetų tapo garbės pirmininku ar garbės nariu. Kartą vienos radijo programos pasikalbėjime minint organizaciją, kurių garbės nariu jis yra, Rudis įsiterpęs, kad: „vienintelė ir didžioji garbė yra dirbti tėvų žemei, ją mylėti“. Jo meilė Lietuvai yra nuosirdi, tyra. Kur jis dirbo, kalbėjo, atrodė lyg pirmą kartą, susipažinęs su Lietuvos laisvės byla. Tai buvo pagrindinis „Forum“ tikslas. Po programų Marija ir Antanas Rudžiai suruošė iškilias vakarienes, sukviesdami 100 — 150 žmonių, amerikiečių ir lietuvių.

PIGIOS GRUPINĖS KELIONĖS Į VAKARŲ EUROPA

ROMAS MALDŪNAS kartu su EMHAGE TOURS, INC. praneša, kad ruošiamos grupinės kelionės į vakarų Europą. Iš Vidurio Vakarų grupės skrenda iš Chicago arba Detroito: British, Lufthansa, Royal Dutch, Trans World ir Sabena oro linijomis.

EMHAGE TOURS, INC., pradėjo grupines studentų keliones 1954 metais, iki dabar pasidarė grupinių kelionių patyrusi specialistė.

Jei planuojate grupinę kelionę į bet kurią Europos kraštą, teiraukitės pas EMHAGE atstovą Chicagoje.

Dėl informacijų rašykite arba skambinkite —

EMHAGE TOURS, INC.
3343 W. 79th St., Chicago, Ill. 60652
Tel. 312-778-2023

Brangiai Mamytei mirus, ONUTEI TOLIUSIENEI ir jos šeimai reikiame gilią užuojautą.

MARIJA IR BRONIUŠ GURENAI
Hayward, Wisconsin

Brangiam tėvui A. + A. JONUI ARDICKUI mirus, sūnui VYTUI su ŠEIMA ir kitiems artimiesiems reikiame nuosirdžią užuojautą.

LAIMA IR DAVE BRAUNE
OTILJA IR ROMAS KASPARAICIAI
JOLANTA IR JONAS ZUBINAI

A. + A. EMILIJAI DUDENIENEI mirus, jos liūdinčius vyrą Jurgį, dukras Lidiją, Kristiną ir Vidą ir jų šeimą nuosirdžią užjaučiame ir kartu liūdimė.

ANTANINA IR PRANAS KVANTAI

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• RŪPESTINGAI ISPILDOMI RECEPŲ • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Atidaryta šiek tiek nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadienis nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.
Tel. — 476-2206

ANTANAS LINGIS

mirė 1980 m. gruodžio 11 d. ir buvo palaidotas gruod. 15 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gilias skausmo prislėgti, dėkojame visiems, kurie mus atjautė, taip skaudžiomis dienomis. Dėkojame gerb. kun. Edward J. Knievel už maldas koplyčioje. Dėkojame gerb. kun. P. Jakulevičiui už šv. Mišias Sacred Heart bažnyčioje ir palaidojimą į amžino poilsio vietą, naujam gyvenimui. Dėkojame gerb. kun. A. Zvinkliui už paaugotą šv. Mišias už velionės sielą, gerb. kun. Jėzuitams, gerb. kun. A. Freeman, gerb. kun. Peter Chao. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Dėkojame visiems giminiams, prieteliams ir artimiesiems atvykusiems iš arti ir toli atsisveikinti mūsų brangų vyrą, tėvą, uošvį, senelį ir prosenelį. Dėkojame už užuojautas pareikštas žodžiu, žvilgsniu, rankos paspaudimu, laiškais ir Draugo skiltyje. Dėkojame karštą nesusiems anūkams. Tegu gerasis Dievas visiems atlygina už gerumą.

Liūdinti žmona Aleksandra, sūnus Antanas, dukterys: Eugėja Pažerėnienė, Elena Jablonskienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Lucija Tirvenė ir jų šeimos.

ANTANAS LINGIS

mirė 1980 m. gruodžio 11 d. ir buvo palaidotas gruod. 15 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gilias skausmo prislėgti, dėkojame visiems, kurie mus atjautė, taip skaudžiomis dienomis. Dėkojame gerb. kun. Edward J. Knievel už maldas koplyčioje. Dėkojame gerb. kun. P. Jakulevičiui už šv. Mišias Sacred Heart bažnyčioje ir palaidojimą į amžino poilsio vietą, naujam gyvenimui. Dėkojame gerb. kun. A. Zvinkliui už paaugotą šv. Mišias už velionės sielą, gerb. kun. Jėzuitams, gerb. kun. A. Freeman, gerb. kun. Peter Chao. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Dėkojame visiems giminiams, prieteliams ir artimiesiems atvykusiems iš arti ir toli atsisveikinti mūsų brangų vyrą, tėvą, uošvį, senelį ir prosenelį. Dėkojame už užuojautas pareikštas žodžiu, žvilgsniu, rankos paspaudimu, laiškais ir Draugo skiltyje. Dėkojame karštą nesusiems anūkams. Tegu gerasis Dievas visiems atlygina už gerumą.

Liūdinti žmona Aleksandra, sūnus Antanas, dukterys: Eugėja Pažerėnienė, Elena Jablonskienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Lucija Tirvenė ir jų šeimos.

ANTANAS LINGIS

mirė 1980 m. gruodžio 11 d. ir buvo palaidotas gruod. 15 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gilias skausmo prislėgti, dėkojame visiems, kurie mus atjautė, taip skaudžiomis dienomis. Dėkojame gerb. kun. Edward J. Knievel už maldas koplyčioje. Dėkojame gerb. kun. P. Jakulevičiui už šv. Mišias Sacred Heart bažnyčioje ir palaidojimą į amžino poilsio vietą, naujam gyvenimui. Dėkojame gerb. kun. A. Zvinkliui už paaugotą šv. Mišias už velionės sielą, gerb. kun. Jėzuitams, gerb. kun. A. Freeman, gerb. kun. Peter Chao. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Dėkojame visiems giminiams, prieteliams ir artimiesiems atvykusiems iš arti ir toli atsisveikinti mūsų brangų vyrą, tėvą, uošvį, senelį ir prosenelį. Dėkojame už užuojautas pareikštas žodžiu, žvilgsniu, rankos paspaudimu, laiškais ir Draugo skiltyje. Dėkojame karštą nesusiems anūkams. Tegu gerasis Dievas visiems atlygina už gerumą.

Liūdinti žmona Aleksandra, sūnus Antanas, dukterys: Eugėja Pažerėnienė, Elena Jablonskienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Lucija Tirvenė ir jų šeimos.

ANTANAS LINGIS

mirė 1980 m. gruodžio 11 d. ir buvo palaidotas gruod. 15 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gilias skausmo prislėgti, dėkojame visiems, kurie mus atjautė, taip skaudžiomis dienomis. Dėkojame gerb. kun. Edward J. Knievel už maldas koplyčioje. Dėkojame gerb. kun. P. Jakulevičiui už šv. Mišias Sacred Heart bažnyčioje ir palaidojimą į amžino poilsio vietą, naujam gyvenimui. Dėkojame gerb. kun. A. Zvinkliui už paaugotą šv. Mišias už velionės sielą, gerb. kun. Jėzuitams, gerb. kun. A. Freeman, gerb. kun. Peter Chao. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Dėkojame visiems giminiams, prieteliams ir artimiesiems atvykusiems iš arti ir toli atsisveikinti mūsų brangų vyrą, tėvą, uošvį, senelį ir prosenelį. Dėkojame už užuojautas pareikštas žodžiu, žvilgsniu, rankos paspaudimu, laiškais ir Draugo skiltyje. Dėkojame karštą nesusiems anūkams. Tegu gerasis Dievas visiems atlygina už gerumą.

Liūdinti žmona Aleksandra, sūnus Antanas, dukterys: Eugėja Pažerėnienė, Elena Jablonskienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Lucija Tirvenė ir jų šeimos.

ANTANAS LINGIS

mirė 1980 m. gruodžio 11 d. ir buvo palaidotas gruod. 15 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gilias skausmo prislėgti, dėkojame visiems, kurie mus atjautė, taip skaudžiomis dienomis. Dėkojame gerb. kun. Edward J. Knievel už maldas koplyčioje. Dėkojame gerb. kun. P. Jakulevičiui už šv. Mišias Sacred Heart bažnyčioje ir palaidojimą į amžino poilsio vietą, naujam gyvenimui. Dėkojame gerb. kun. A. Zvinkliui už paaugotą šv. Mišias už velionės sielą, gerb. kun. Jėzuitams, gerb. kun. A. Freeman, gerb. kun. Peter Chao. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Dėkojame visiems giminiams, prieteliams ir artimiesiems atvykusiems iš arti ir toli atsisveikinti mūsų brangų vyrą, tėvą, uošvį, senelį ir prosenelį. Dėkojame už užuojautas pareikštas žodžiu, žvilgsniu, rankos paspaudimu, laiškais ir Draugo skiltyje. Dėkojame karštą nesusiems anūkams. Tegu gerasis Dievas visiems atlygina už gerumą.

Liūdinti žmona Aleksandra, sūnus Antanas, dukterys: Eugėja Pažerėnienė, Elena Jablonskienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Lucija Tirvenė ir jų šeimos.

A + A BARBARA ZAKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė sausio 22 d., 1981. Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 58 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Anthony, marti Ann, duktė Josephine Ricchio, 7 anūakai, 9 proanūakai, ir kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį ir sekmadienį 3 val. popiet iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 26 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, žentas, anūakai ir proanūakai.
Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

A + A BARBARA ZAKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė sausio 22 d., 1981. Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 58 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Anthony, marti Ann, duktė Josephine Ricchio, 7 anūakai, 9 proanūakai, ir kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį ir sekmadienį 3 val. popiet iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 26 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, žentas, anūakai ir proanūakai.
Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

A + A BARBARA ZAKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė sausio 22 d., 1981. Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 58 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Anthony, marti Ann, duktė Josephine Ricchio, 7 anūakai, 9 proanūakai, ir kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį ir sekmadienį 3 val. popiet iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 26 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, žentas, anūakai ir proanūakai.
Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

A + A BARBARA ZAKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė sausio 22 d., 1981. Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 58 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Anthony, marti Ann, duktė Josephine Ricchio, 7 anūakai, 9 proanūakai, ir kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį ir sekmadienį 3 val. popiet iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

DRAUGAS, šeštadienis, 1981 m. sausio mėn. 24 d.

Pranešame giminiams ir pažįstamiems, kad 1981 m. sausio mėn. 16 d. Rochesterje, N.Y., sulaukęs 78 m. amžiaus, iškeliauo amžinybėn mūsų mylimas

A + A
ZIGMAS ARLAUSKAS

Palaidotas po vienu iškilmingu pamaldų Švento Jurgio bažnyčioje, Rochesterje, N.Y., ir popiet po kitų iškilmingų šv. Mišių Lietuvos Kankinių Šventovėje, Mississauga, Ontario, Kanadoje, Anapilio Lietuviškose kapinėse.

Buvo gimęs Lietuvoje Židikuose. Išgyveno Amerikoje 31 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime Kazimiera Arlauskienė, dvi dukros Irena Punkrienė ir Aldona Olienė, žentas Edvardas ir Algirdas, anūakai Edvardas, Ricardas, Arnoldas ir Andrius. Lietuvoje dar liko broliai Boleslovas, Alfonsas, Kunigas Klemensas ir sesuo Stasė Margienė, bei Lenkijoje brolis Juozas su šeimos. Taip pat tiek Amerikoje kaip ir Lietuvoje ir Lenkijoje liko daug dar gyvųjų ir jau mirusių brolių ir seserų vaikai, tarp kurių ir Kunigas Dr. Juozas Grabys iš Albany, N.Y., jų šeimos ir daug kitų giminių.

Velionis buvo Nepriklausomos Lietuvos Kūrejas-Savanoris, priklausė Rochesterio LB Chorui ir Ramovėnams.
Nuliūdę ŠEIMOS NARIAI.

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Vlginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. R.Epublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS
1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

APLINK MUS

× Chicago Lietuvos Taryba praneša, kad Vasario 16-tos dienos minėjime, įvyksiančiame š. m. vasario 15 d., 2 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos salėje, paruošiamieji darbai eina prie galo. Numatoma įdomi ir įvairi programa. Meninės programos dalyje sutiko dalyvauti Vydžių choras ir šaulių s-gos šokėjų grupė.

× Ses. Agnesina Dering, anglų kalbos profesorė Loyolos universitete ir gen. vienuolių sekretorė, sumegalaus širdimi. Pabuvusi Sv. Kryžiaus ligoninėje sustiprėjo ir šios savaitės paibaigoje galės grįžti į motinišką Sv. Kazimiero seselių namą. Ses. Agnesina anglų kalba paruošė juostelę radijo programoms Vasario 16 d. proga.

× Vilija Kerelytė, viena veikliųjų jaunųjų akademikų, meistrų kalbų vaidanti žodį, kalbės Beverly Shores rengiamame Nepriklausomybės šventės minėjime, vasario 20 d., 1 val. p. p. Jonynų salėje. 12 val. Sv. Onos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios. Po šventės minėjimo bus bendri pietūs. Vasario 16 d. minėjimą rengia Beverly Shores Lietuvos klubas.

× Vilkauskio vyskupijai priklausančieji arba iš jos kilę kunigai prašomi apie save suteikti trumpų biografinių žinių "Lietuvos bažnyčių" serijinio veikalui autoriui. Kartu prašomi pridėti ir savo asmenišką nuotrauką (juodai baltą, nespaltotą). Ši medžiaga bus panaudota baigiant ruošti "Vilkauskio vyskupijos" tomą. Rašyti knygos autoriui: Br. Kvilyks, 5747 South Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

× Lietuvos Dukterų dr-gos metinis visuotinis narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, sausio 25 d., 1 val. popiet. Lietuvių Tautiniuose namuose. Narės privalo dalyvauti ir išgirsti draugijos metinę veiklą ir finansinį stovį. (pr.)

× Sv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė įdieško patyrusias kasininkes dirbti pilną laiką naujoje įstaigoje Lemonto apylinkėje. Prašome kreiptis į Juozą Gribauską šiuo telefonu: 656-6330. (sk.)

× Sv. Mišios už a. a. Vytauto Aglinskio vėlę bus atnašaujamos sausio 25 d., sekmadienį, 10 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. (pr.)

× Lietuvos Operos valdyba praneša Operos mecenatų ir visos lietuvių visuomenės dėmesiui, kad turėję įvykti "I Lituanii" operos spektakliai kovo viduryje, dėl labai svarbių priežasčių yra nukeliami į birželio mėnesį.

"I Lituanii" operos naujos spektaklių datos yra šios: birželio mėn. 13 d., 8 val. vak., birželio 14 d., 3 val. popiet., birželio mėn. 20 d., 8 val. vak. Spektakliai įvyks Marijos mokyklos auditorijoje.

Minint mūsų tautos prieš 40 metų įvykusius tragiškuosius masinius išstėrimus, kviečiame visus ir iš visur atvykti į Chicago ir kartu su Lietuvos Opera prisiminti tuos šėdžius įvykius, dalyvaujant patriotinės ir tautinės "I Lituanii" operos spektakliuose.

Kai tik bus atspausdinti nauji operos spektaklių bilietai, tuoj bus pranešta visuomenės žiniui, gi Operos mecenatai bus painformuoti raštu. Visi tie, kurie jau turi įsigiję bilietus, bus prašomi pakeisti juos naujais. (pr.)

× Vasario 1 d. įvyksiančiame Klaipėdos krašto atvadavimo metinės sukakties paminėjime meninę programą atliks dainininkė Lrena Petrauskienė ir Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės tautinių šokių šokėjų grupė V. Atkinson vadovaujama.

× Lietuvos Dailės archyvą tvarko dail. Magdalena Stankūnienė, kuri padovanojo archyvui daug vertingų meno knygų. Turima medžiaga apie dailininkus ji sudeda į plastikinius lapus, paskirdama kiekvienam dailininkui atskirą albumą. Lietuviai dailininkai yra kviečiami siųsti archyvui iškarpas, fotografijas, darbų skaidres, kurie geroje priežiūroje bus saugomi ateitčiai. Lietuvos Dailės archyvas yra Jaunimo centro patalpose Chicagoje.

× Weidene (Hammerweg ir Meierhof) buvusioje lietuvių pagėgėlių stovykloje, gyvenusių visų skyrų ir klasių mokinių, mokytojų ir Weideno stovyklos gyventojų bendras suvažiavimas planuojamas šių metų rugsėjo pradžioje. Darbo dienos (Labor Day) savaitgalį Chicagoje. Buvę weideniečiai lietuviai, kurie numato dalyvauti, kviečiami nedelsiant kreiptis šiais adresais: Vida Vielavičiūtė - Račiūnas, 11 s. 480 Hill Road, Lemont, Ill. 60439, tel. 312-739-3085 arba Nijolė Sirtautienė - Bikulčius, 8124 S. Lamont, Burbank, Ill. 60459, tel. 312-636-1571, prisunčiant savo adresus ir numatomą dalyvių skaičių.

× Henrikas Lopato gyvenęs Vakarų Vokietijoje, pateško giminių ir pažįstamų. Rašyti: Anstalt 6908, Wiesloh, West Germany.

× Lituanicos tauto skautų tėvų visuotinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 25 d., 10 val. ryto, Jaunimo centro mažojoje salėje.

× Agr. Antanas Santaras, Chicago, Ill., visuomenininkas ir "Draugo" nuolatinis rėmėjas, atvykęs į administraciją, prašė prenumeratą ir įteikė 15 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× Prel. Damasas A. Mozeris, Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas Brighton Parke, mielai sutiko atnašauti iškilmingas šv. Mišias vasario 8 d., 10 val. ryto LB Brighton Parko apylinkėi Nepriklausomybės atgavimo sukaktį minint. Apylinkės valdyba prašo visus lietuvius iškilmingose Mišiose dalyvauti.

× Spindulio Tautinių šokių grupė, vadovaujama Rasos Šolūnaitės, rousia savo penkmetinį balių bus vasario 21 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Dana Kurauskienė paruošė skanią vakarienę. Šokiams gros "Vytytes" orkestras, o programą išpildys patys šokėjai. Bilietų kaina 15 dol., o studentams 10 dol. Rezervacijoms prašome skambinti tel. 257-7071. Kviečiame visus dalyvauti ir linksmai praleisti vakarą.

× Vydžių ruošiamas Lietuvos Atsiminimų banketas bus vasario 8 d., Martiniuko salėje, 2500 W. 94th Place. Jame bus pagerbtas Notre Dame universiteto sporto vadovas Edvardas Krause. Meninę programą atliks Nerija Lankvičiūtė ir Algirdas Brazis, akompanuos Alvydas Vasnitis. Šokiams gros geros orkestras. Visi kviečiami. Dėl vietų ir bilietų skambinti tel. FR 6-6489. (pr.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuomimais. Kreipkitės Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Akiniai siuntimui į Lietuvą Kreipkitės į V. Karosaitę - Optical Studio, 2437 1/2 W. Lithuanian Plaza Ct. (69th St.), Chicago, Ill. 60629. Telef. - 778-6768. (sk.)

Iš LB Vidurio Vakarų apygardos ir apylinkių valdybų atstovų suvažiavimo Chicagoje 1981 m. sausio 11 d. Dalis suvažiavimo dalyvių. Nuotr. Jono Urbono

× Jane M. Byrne, Chicago miesto merė, sutiko būti garbės komiteto pirmininke, Lietuvos Operai minint 25-rių metų veiklos sukaktį, kartu linkėdama mūsų Operai pasisekimo ir laimingų naujų metų. Lietuvos opera šiais metais stato Ponchielli "I Lituanii" operą, kurios libretas yra paimtas iš Adomo Mickevičiaus "Konrado Valerodo" poemos.

× Ses. M. Pranė nuo šių mokslo metų yra nauja Marijos aukšt. mokyklos bibliotekos vedėja.

× Juozas Skorubskas, Alto valdybos narys, veiklus visuomenininkas po lengvos operacijos St. Luke ligoninėje, grįžo namo.

× "Sun-Times" dienraštis sausio 23 d. išspausdino kun. J. Prunskio laišką, kuriame, dėjuojantis įkaltų išlaisvinimui, klausiamas, kada bus išlaisvintos ikaitais Maskvos laikomos tautos kaip Ukraina, Lietuva, Latvija, Estija.

× Atsiuntė aukų už kalėdines korteles, kalendorių ir kitomis programomis po 5 dol.: kun. P. Brazauskas, Povilas Mikšys, Ignas Kušlikis, Anelė Skirbutas, A. Dauchanskas, Steponas Butmys, Albinas Grigaitis, Leonas Zeruolis, Leonas Kalvenas. Po 4 dol.: M. Černius, K. Baltramaitis ir Apolonia Wedrycka. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× Aukų už kalėdines korteles, kalendorių ir kitomis programomis po 6 dol. atsiuntė: Zigmas Lirgameris ir Anna Stončikas. Po 3 dol.: Juozas Tamaševičius ir J. Dragunevičius. Po 2 dol.: Povilas Urbonas ir E. Vosylius. Visiems Dėkojame.

× Aktorius Jonas Kelečius, Chicago, Ill., atsiuntė už kalendorių 10 dol. auką ir visiems lietuvių geriausios sėkmės lietuviškame darbe. Dėkojame.

× Pranas Visockis, Madison, Wisc., rašo: "Mielas ir gerbiamas Draugas" ir visi jo darbuotojai, aš jus sveikinu, linkiu geros sveikatos ir Dievo palaimos jūsų darbe. Ačiū už gražų kalendorių, už kurį siunčiu 10 dol. Nuosirdus ačiū už linkėjimus ir auką.

× Šaltįje apsaugojimas nuo širdies atakos ir kultūrinę programą Sodybės pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Grybų užkandis. Visi laukiami.

× "National Catholic Register" sausio 25 d. laidoje išspausdino Religinės šalpos paruoštą aprašymą, kuriame primenama, "Kronika" 44 nr. žinios, nors optimistiškai atsiliepiama, kad katalikai šiuo metu mažiau persekiojami dėl savo tikėjimo išoriųjų apraiškų.

× Idelfonsas Šadauskas, Chicago, Ill., dažnai mūsų dienraštį paremia auka. Šį kartą prie prenumeratos mokesčio taip pat pridėjo 18 dol. lietuviškos spaudos stiprinimui. Mielam rėmėjui tariame nuosirdų ačiū.

× Tomas Barlauskas, Vytenis Kirvelaitis ir Darius Polikaitis - Brother Rice aukštesniosios mokyklos mokiniai, gavo "Illinois State Scholar" pažymėjimus už aukštą mokslo lygį.

× Taupymo bendrovei reikalinga tarnautoja TELLER. Su patyrimu ar be. Kreiptis tel. - 254-4470 arba 925-7400. (sk.)

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

KR. DONELAIČIO MOKYKLŲ KALĖDŲ EGLUTĖ

Dr. Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lit. mokykla šventė savo Kalėdų eglutę 1980. XII. 20. Programa prasidėjo giesme "Sveikas Jėzau gimusi" - giedojo visi mokiniai, tėveliai ir svečiai. Eglutę oficialiai atidarė dir. J. Širka, linkėdamas visiems linksmy Kalėdų ir skatindamas mokinius eiti lietuvišku keliu. Kitas gražus linkėjimas buvo Tėvų komiteto pirm. A. Steponavičienės.

Po sveikinimų programos pranešė R. Stropūtė, VIII kl. mok., pakvietė vaikų darželio mokinius, kurie deklamavo D. Petkūnaitės eil. "Zaislų šalis". Juos paruošė mokyt. R. Valavičiūtė. Toliau vyko dviejų veiksmų vaidinimas "Kalėdų dovanos", parašytas ir paruoštas mokyt. N. Nausėdienės. Vaidino: R. Polikaitė, P. Bindokas, G. Gilvydytė, M. Rudaitytė, L. Bilutė, L. Viržinskaitė, I. Balzaraitė, L. Jurcytė, T. Rudaitytė, A. Tamulis, J. Variakojis, J. Adickas, V. Žukauskaitė, G. Sabaliauskaitė, D. Penčylaitė, R. Račkauskaitė, V. Brazaitytė ir D. Brazaitis. Snaigių šokį atli-

ko aukštesniosios mokyklos mokinės: A. Kižytė, R. Ramanauskaitė, I. Vaičiulytė ir A. Vitaitė. Jas paruošė mokyt. D. Bilaišytė.

Programoje dar pasirodė I-jo sk. mokiniai su "Dovanėlėmis". Juos paruošė mokyt. M. Plačienė. L. Šliažaitė, V. kl., deklamavo D. Mitkienės eil. "Kūčių vakaras Lietuvoj", o Ramona Steponavičiūtė, VIII kl., deklamavo ištrėnto partizano eilėraštį "Prie Kūčių stalo". Tautinius šokus atliko IV, V sk. ir VI, VII kl. mokiniai. Į tarpus visi mokiniai dar giedojo kalėdines giesmes, o pradinės mokyklos mok. padainavo F. Strolios "Kalėdų sapnas". Meninės dalies programą paruošė mokytojai A. Alekšaitė, D. Bilaišytė, R. Končienė, R. Kučienė ir V. Gutauskas. Gražias menišką dekoraciją scenai sukūrė Jonas Jurksaitis. Tėvų komitetas prieš scenos papuošė eglutę lietuviškais šiaudinukais, o po programos atsilankė Kalėdų Senis - Juozas Polikaitis su dovanėlėmis pradinės mokyklos mokiniams.

Renata Variakojytė, VIII kl. mok.

Kr. Donelaičio pradinės mokyklos mokiniai, suvaininę N. Nausėdienės kalėdinį vaidelį mokyklų eglutės programoje, gruodžio 20 d. Nuotr. J. Tamulio

CHICAGOS ŽINIOS

ZIAURI MOTERIS

Gail Jackson, 24 m., gyvenanti 7911 S. Racine, Chicagoje, nuteista 25 m. kalėtei. Ji taip primušė savo 11 mėnesių dukterį, kad ta mirė.

VALDYMA NUPIRKO LIEJYKLĄ

Bankrutuojančią Wisconsin Steel liejyklą, kuri turi savo įmonę Chicago apylinkėse, atpirko federalinė vyriausybė. Užsidarius liejyklai, buvo atsiradę 3500 bedarbių.

KOMPENSACIJA TARNAUTOJUI

Illinois vyriausias teismas nusprendė, kad supermarketo tarnautojas, kuris pietų pertraukos metu žaidė su draugais, mėtydamas skrendančią lėktelę - "frisbee" ir kuris žaidimo metu susilaužė kulinio kaulą, turi teisę gauti tarnautojo kompensaciją. Teismas sprendimą parėmė tuo, kad tarnautojas nebūtų žaidęs su

ta lėktelė ant bendrovės žemės, jeigu tuo metu nebūtų buvęs tarnyboje.

NAUJAS KALĖJIMŲ VIEŠININKAS

Illinois Pataisos namų direktorius G. Franzen antradienį pasitraukė. Gubernatorius J. Thompson jo vieton laikinai paskyrė jo buvusį padėjėją M. P. Lane su metiniu atlyginimu 46,000 dol.

NEPASISEKĖ SURINKTI MILIJONO

Chicago apylinkių gyventojas Merton G. Silbar pereitą rudinį nutarė, kad neužtenka raišioti geltonus kaspinius ant medžių ir skambinti varpais. Jis Glenview valstybiname banke įsteigė fondą Amerikos įkaltams, norėdamas surinkti milijon dolerių. Nors aukos plankė net iš tolimos Aliaskos, daugumas aukų buvo labai mažos, dažnai iš pensininkų. Surinkta tik 11 tūkst. dol. (apie 207 dol. kiekvienam įkaitui). M. G. Silbar ir toliau renka aukas.

SKELBIMAS "DRAUGE".

IŠ ARTI IR TOLI

PRANCOZIJOJ

— Georges Pompidou modernaus meno muziejus Paryžiuje savo dokumentiniam skyriui įsigijo V. Vokietijoje gyvenančio dail. A. Krivicko dvidešimties akvarelių skaidres, liečiančias 1972-76 m. kūrybinį laikotarpį. Prie jų buvo prijungti ir vokiečių spaudos atsiliepimai apie dail. A. Krivicko parodas 1974 ir 1978 m. Heibelberge bei 1980 m. parodą Manneime. Dailės kritikai tas jo parodas labai palankiai įvertino. Atrodo, kad G. Pompidou muziejus įsigys ir keletą dail. A. Krivicko akvarelių originalų.

— Didelė Manifestacija 1980 m. gruodžio 15 d. buvo surengta Mutualite salėje. Ten buvo išreikštas solidarumas Sovietų Sąjungoje persekiojamiems krikščionims ir kartu protestas sovietinei valdžiai. Dalyvavo labai gausi įvairių tautybių publika, kalbėjo garsūs prancūzų ir kitų tautų veikėjai bei rašytojai. Nekartą buvo prisiminta religijos sprespauža ir Lietuvos Manifestacijoje dalyvavo nemažai lietuvių jaunimo.

— Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metinė bus minimos vasario 21 d., šeštadienį, Paryžiuje, italų misijoje, 23 rue Jean Goujon VIII. C. L.

— Prancūzijos Lietuvių Bendruomenė Paryžiuje kiekvieną penktadienį rengia jaunimo susiėgas, kuriose stengiamasi susipažinti su lietuvių kultūra ir pačia Lietuva. Lietuvių kalbos kursą 5:30 v. p. p. dėsto Edita Rechner, o nuo 7 v. v. mokomasi skudučiuoti, lietuviškai dainuoti ir šokti.

LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND

By William Wolkovich-Valkavichas

The Life, Struggles and Tragic death of Rev. Joseph Zebra, 1860-1915.

Published by Franciscan Press, Brooklyn, New York 1980

Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

DR. ANTANAS KUCAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORE

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtą kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Sv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais. Kaina: \$15.00, pasiuntimui paštu reikia pridėti \$1.00.

Gaunama DRAUGO administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

— Dail. Zebraus Mišios dėsto lietuvių kalbos ir kultūros kursą svetimų kalbų institute — "Institut National des Languages et Civilisations Orientales" (5 quai Voltaire, Paris VIIe) pirmadieniais nuo 18 iki 21 val. pradantiems, trečiadieniais nuo 18 iki 19:30 val. Lietuvos istorija, nuo 19:30 iki 21:30 val. pažengusiems.

J. A. VALSTYBESĖ

— JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas inž. Algimantas Gečys LB vienetų ir visuomenės panaudojimui paruošė pavyzdinę medžiagą Vasario 16-sios atžymėjimui sveiktinųjų tarpe. Ši medžiaga apima pavyzdinius laiškus Kongreso nariams, JAV prezidentui, Valstybės sekretoriui, minėjimo rezoliucijos pavyzdį, laiškus redakcijai žanginiui išgauti, "press release", senatorių ir kongresmenų sąrašą, straipsnių tinkantį naudoti kaip vedamąjį, ir t. t. Norintieji šia pavyzdine informacija pasinaudoti, kviečiami kreiptis pas JAV LB VRT-bos reikalų vedėją Ant. Gailiūšį, 704 Benson St., Philadelphia, Pa. 19111.

— JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos rūpesčiu ir šiais metais išleista brošiūra, nušviečianti LB-nės darbuotojų pastangas laisvinimo srityje 1980 metų bėgyje. Brošiūra pailiustruota nuotraukomis su įvairiais valdžios pareigūnais. Joje taip pat telpa JAV LB Krašto valdybos pirmininko inž. Vyt. Kutkaus kreipimasis į lietuvių visuomenę.

— F. ir E. Skirmantai iš Glendale, Calif., buvo išvykę į Australiją dalyvauti ten vykusiame Lietuvių dieneose ir aplankyti savo artimuosius. Įspūdišiais, patirtais tame kontinente ir N. Zelandijos saloje, labai patenkinti, taip pat patenkinti ir Lietuvos dienų programa. Iš Adelaidės, kur ilgiausiai buvo sustoję, jie atsinešė sveikinimus "Draugui". Dar jie žada aplankyti Fidžį, Tahitį, Havajus ir kt.

DENGHAME IR TAIOSOME VISŲ RŪMIŲ STOGUJAME UŽ savo darbą garantuojame ir esame apraustu. Skambinkite ARVYDUI KIELAI Tel. - 494-9655

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 W. 63 Street Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue Tel. - 776-8700 Chicago, Illinois 60629 Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.